

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Rauman vapaa-ajanpalvelut lapsille ja nuorille

Jaana Vuorinen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutus (210 op)

03 / 2017

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Jaana Vuorinen	Sivumäärä 41 ja 6 liitesivua
Työn nimi Rauman vapaa-ajanpalvelut lapsille ja nuorille	
Ohjaava opettaja Juha Niiranen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Rauman kaupungin nuorisopalvelut	
Tiivistelmä <p>Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus mielekkääseen vapaa-aikaan. Harrastuksesta voi oppia paljon uusia taitoja, kuten erilaisuuden hyväksymistä, vuorovaikutustaitoja, sekä ryhmässä toimimista. Harrastuksista voi löytää samanhenkisiä ihmisiä, joista voi jäädä elinikäisiä ystäviä. Harrastukset saattavat myös ehkäistä syrjäytymiseltä. Harrastamisella voi olla myös varjopuolia mikäli halu harrastaa ei lähde lapsesta tai nuoresta itsestä vaan harrastuksessa käydään esimerkiksi huoltajien patistuksesta tai miellyttääkseen heitä. Tietoperustassa syvennytään harrastusten hyötyihin, haittoihin sekä valmentajan rooliin kasvattajana.</p> <p>Toiminnallisen opinnäytetyöni tavoitteena oli kartoittaa ja saada ajankohtaista tietoa Raumalla toimivista lapsille ja nuorille suunnatuista vapaa-ajanpalveluista Webropol-kyselyn avulla. Edellinen kartoitus oli vuodelta 1985, joten kartoitus oli myös arjen työkalu nuorisopalveluiden henkilökunnalle. Opinnäytetyöni tilaaja oli Rauman kaupungin nuorisopalvelut.</p> <p>Kartoituksen perusteella halusimme tarkastella, onko Raumalla vapaa-ajanpalveluissa selkeitä puutteita. Nuorten mielipiteitä vapaa-ajanpalveluiden tarjonnasta ja mahdollisista puutteista keräsin Rauman nuorisovaltuustolta. Kartoituksen avulla pystyi myös tarkastelemaan Rauman kaupungin nuorisopalveluiden oman toiminnan kehittämistarpeita esimerkiksi nuorisotalojen aukioloilla.</p> <p>Kartoituksella keräsimme myös materiaalin sähköiseen karttapalveluun, jonka avulla kuntalaiset voivat helposti etsiä omalta asuinalueelta vapaa-ajantoimintaa. Sähköinen karttapalvelu luotiin yhteistyössä Rauman kaupungin nuorten työpajan mediaosaston nuorten kanssa. Karttapalvelua on helppo päivittää aina tarpeen tullen. Karttapalvelu on tarkoitettu julkaista Nuorten Rauma-internetsivuilla, joiden julkaisemistavoite on keväällä 2017.</p>	
Asiasanat harrastukset, vapaa-ajantoiminnat, verkkopalvelut, nuorisotyö, syrjäytyminen	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Jaana Vuorinen	Number of Pages 41 and 6 attachments
Title Leisure activities in Rauma to children and young people	
Supervisor(s) Juha Niiranen	
Subscriber and/or Mentor City of Rauma, Youth services	
Abstract <p>Every children and young people has a right to meaningful leisure activities. Hobbies can teach a lot of new skill, like tolerance of diversity, social skills and how to work in the group. From hobbies you can find people how has a similar view of life, which will stay as a friend for lifetime. Hobbies can also prevent from social exclusion. Hobbies can have downsides, if the desire to practice is coming from the guardians instead from the child or from the young people themselves. The knowledge in my final thesis will explore the benefits and disadvantage of hobbies and to the role of coaches as an upbringing.</p> <p>The meaning at my functional final thesis was to aggregate and update with Webropol, the leisure activities in Rauma to the children and young people. Previous aggregate is from the 1985. The aggregate came as a tool to workers at youth services. The subscriber to this final thesis is City of Rauma's youth services.</p> <p>With the help of the aggregate, we wanted to explore is there a lack of leisure activities in Rauma. The young people's opinion of the leisure activities, I got from the youth parliament of Rauma. We could find the ideas to develop the activities of City of Rauma's youth services, with the help of aggregate. For example the time table of the youth centers.</p> <p>With the aggregate, we gathered the material to the electronic map services, which allows the local residents to find leisure activities from nearby. The electronic map service was made cooperating with the young people from City of Rauma's youth workshop's media department. The map service is easy to update when needed. The meaning is to publish the electronic map service at the Nuorten Rauma-website, which should open in spring of 2017.</p>	
Keywords hobbies, leisure activities, online services, youth work, social exclusion	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 RAUMA	6
2.1 Rauman kaupungin nuorisopalvelut	6
3 HARRASTAMISEN HYÖDYT	8
3.1 Harrastaminen saattaa ehkäistä syrjäytymiseltä	8
3.2 Fyysisen harrastuksen hyödyt	10
3.3 Liikuntalaki	11
4 HARRASTUSTEN VARJOPUOLI	12
4.1 Harrastuksen lopettaminen	12
4.2 Harrastaminen on kallistunut	15
4.3 Kilpaurheilua vai harrastamista?	16
5 KASVATUS JA VAPAA-AIKA	17
5.1 Valmentaja kasvattajana	17
6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	20
6.1 Aineiston kerääminen	21
6.2 Kyselylomakkeen laatiminen ja lähettäminen	22
7 TUTKIMUSTULOKSET JA NIIDEN TULKINTA	24
7.1 Tulokset	24
7.2 Nuorisovaltuustolaisten ajatuksia vapaa-ajanpalveluista Raumalla	30
7.3 Sähköisen karttapalvelun luominen	35
8 YHTEENVETO OPINNÄYTETYÖPROSESSISTA	37
LÄHTEET	39
LIITTEET	42

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tilaajana on Rauman kaupungin nuorisopalvelut, jossa itse työskenteleminen nuorisohjaajana. Halusin tehdä sellaisen opinnäytetyön, jota voimme heti sen valmistuttua hyödyntää työssämme. Opinnäytetyöni tavoitteena on kartoittaa lasten ja nuorten vapaa-ajanpalvelut Raumalla sekä nostaa esiin kehittämissuhteita joilla voisimme parantaa vapaa-ajanpalveluitamme. Lisäksi opinnäytetyöni tavoitteena on tietoperustassa nostaa esiin kirjallisuudessa ja tiedotusvälineissä käytyjä ajankohtaisia keskusteluja, mitkä on tärkeää hyödyntää kehittäessä lasten ja nuorten harrastustoimintaa Raumalla. Kartoituksen avulla halusimme luoda sähköisen palvelun, jonka avulla lapsille ja nuorille suunnatut vapaa-ajantoiminnot löytyvät nopeasti. Opinnäytetyöhön on Webropol-kyselyn avulla saatu ajantasaista tietoa vapaa-ajanpalveluista.

Kyselyn tuloksista kootusta kartoituksesta saadaan käytännön työkalu nuorisopalveluille. Kartoituksen avulla tuotamme sisältöä valmistella oleville Nuorten Rauman nettisivuille, jotka on tarkoitus julkaista vuoden 2017 kevään aikana. Kartoituksen avulla tehty sähköinen karttapalvelu vapaa-ajantoiminnoista on tarkoitus tulla Nuorten Rauma-sivuston kautta kaikkien kuntalaisten ja lasten ja nuorten parissa työtätekevien ammattilaisten saataville. Lasten ja nuorten tarpeet ovat yksilöllisiä ja saattavat muuttua ajan kanssa. Siksi onkin tärkeää löytää helposti ja vaivattomasti tieto siitä, millaisia vapaa-ajantoimintoja kaupungissa on tarjolla.

Harrastuksia ja palveluja Raumalla -kirjanen on julkaistu vuonna 1985, joten materiaalin päivittäminen oli erittäin tarpeellista. Toki jokaisella työntekijällä varmasti oli jo entuudestaan omat listansa lasten ja nuorten vapaa-ajanpalveluista, mutta opinnäytetyöni avulla saimme tuoretta tietoa työmme tarpeisiin.

2 RAUMA

Rauman kaupunki on Suomen kolmanneksi vanhin kaupunki. Se on perustettu vuonna 1442 ja se täyttää vuonna 2017 575 vuotta. Raumalla on noin 40 000 asukasta ja sieltä löytyy jopa kaksi UNESCO:n maailmanperintökohdetta; Vanha Rauma ja Sammallahdenmäki. Vanha Rauma on Pohjoismaiden laajin yhtenäisenä säilynyt puukaupunkialue. (Raumansivut 2016.) Sammallahdenmäellä sijaitsee lähes neljäkymmentä kivistä koottua hautaröykkiötä pronssikaudelta saakka. Rauma on satamakaupunki jolla on oma murteensa, rauman giäl. Lisäksi Rauma tunnetaan pitsinnypläyksestä, metsäteollisuudesta sekä jääkiekon SM-liigajoukkueesta Rauman Lukosta.

Koulutusmahdollisuuksia Raumalta löytyy hyvin. Raumalla toisen asteen koulutusta tarjoavat Rauman Lyseon lukio ja Rauman aikuislukio sekä Länsirannikon Koulutus Oy WinNova. WinNova tarjoaa Raumalla opintoja sosiaali- ja terveysalalla, matkailualalla, majoitus- ja ravitsemusalalla, liiketalouden ja kaupan alalla, tietojenkäsittelyn alalla, turvallisuusalalla, tekniikan- ja liikenteen alalla sekä merenkulkualalla. (Wikipedia 2016.)

Satakunnan ammattikorkeakoulun Rauman yksikkö tarjoaa liiketoiminnan, merenkulun, sosiaali- ja terveysalan sekä tekniikan opintoja. Turun Yliopistolla on Raumalla opettajankoulutuksen yksikkö. (Wikipedia 2016.)

2.1 Rauman kaupungin nuorisopalvelut

Rauman kaupungissa Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi vastaa kaupungin kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, museo- ja nuorisopalveluiden hoitamisesta sekä musiikkiopiston ja kansalaisopiston antamasta opetuksesta. 1.6.2017 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi yhdistyy kasvatus- ja opetustoimen kanssa sivistystoimialaksi. Tämän yhdistymisen myötä auennevat uudet mahdollisuudet etenkin nuorisopalveluiden ja opetustoimen tiiviimmälle yhteistyölle.

Rauman kaupungin nuorisopalveluihin kuuluu Nuorten työpaja, joka kasvaa ja kehittyä koko ajan. Nuorten työpajassa pyritään parantamaan nuoren valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön. Työpajan eri osastoilla (media-, puu-, metalli-, sisustus- ja palvelutyöosastot) opetellaan erilaisia taitoja mestari-kisälli- ja tekemään oppimisen -metodeilla. Työpaja tarjoaa myös vaihtoehtoisen väylän koulutukseen, mikäli toisen asteen opinnot ovat keskeytyneet tai keskeytymässä (Rauman kaupunki 2016)

Rauman kaupungin nuorisopalveluilla on kaksi nuorisotalo sekä skeittihalli, jotka tarjoavat monipuolisesti lasten ja nuorten vapaa-ajalle toimintaa. Nuorisotalojen avoimet illat on suunnattu 11 – 29-vuotiaille nuorille ja niiden toiminta on pääsääntöisesti maksutonta. Nuorisotalot tarjoavat nuorille mielekästä toimintaa, jonka suunnitteluun ja toteutukseen nuoret halutessaan voivat osallistua. Nuorisotaloilla on aina nuorten apuna ja tukena kaksi nuoriso-ohjaajaa. Kuovin nuorisotalolta löytyy perinteisten pelailumahdollisuuksien lisäksi kolme metriä korkea boulderointiseinä eli matalakiipeilyseinä. Kuovin nuorisotalolla on myös nuorten käytössä musiikkihuone, jossa on perinteiset bändisoittimet. Huone on avoimatoiminnan aikana nuorten käytettävissä ja siellä on sovittuihin aikoihin mahdollisuus saada musiikkiohjausta. Toiminta mahdollistaa jopa nuorten omien bändien muodostumisen. Kuovin nuorisotalolla toimii pieni kahvila, josta voi ostaa pientä välipalaa. Kahvilan toiminnasta vastaa nuorten työpaja. Lisäksi Kuovin nuorisotalolta löytyy keramiikka- ja taidepaja, jossa järjestetään säännöllistä ryhmätoimintaa eri-ikäisille lapsille ja nuorille.

Loma-aikoina nuorisopalveluiden toiminta painottuu nuorisotalotyön lisäksi retkien, leirien ja tapahtumien järjestämiseen. Nuorisopalvelut työllistää joka kesä noin 100 raumalaista 14 – 17-vuotiasta nuorta kesätyöviikoilla. Tavoitteena on antaa nuorelle ensimmäinen kokemus kesätöistä. Lasten ja nuorten kesäleiritoimintaa nuorisopalvelut järjestää yhteistyössä opetustoimen kanssa luonnonkauniissa Pölläkarissa, joka on vanha poikien kesäsiirtola. Yhteistyö on alkanut vuonna 2010.

Nuorisotyössä on kyse kasvatuksesta sekä lasten ja nuorten kasvamisesta yhteiskunnan jäseniksi. Allianssin julkaisussa, Nuoret ovat kunnan tulevaisuus, sanotaankin, että mitä positiivisemmat käsitykset nuorelle syntyvät omasta kunnasta, sitä vähemmän hänellä on poismuuttoaikeita ja sitä todennäköisempi paluumuuttaja hän on. Tyytyväisyyteen vaikuttavat kokemukset nuorten elinolojen hoidosta ja omista vaiku-

tusmahdollisuuksista. Hyvin tehty nuorisotyö tukee nuoren kiinnittymistä kotikuntaansa. (Allianssi 2008, 1.)

3 HARRASTAMISEN HYÖDYT

Nuorisotutkija Tomi Kiilakoski kirjoittaa, että henkilökohtaisen, yksittäisen nuoren tarpeiden tukemisen lisäksi nuorisotyön tehtävä on vahvistaa nuoren mahdollisuuksia toimia ryhmissä, oppia yhdessä ja nauttia toisten ikäistensä seurasta. Ohjaajalähtöisen toiminnan lisäksi nuorisotyössä tuetaan nuorten omien ryhmien toimintaa. Nuorten suhdetta toisiin nuoriin tuetaan toimimalla tavoilla, jotka tukevat nuorten sosiaalisen taidon ja verkoston kehittymistä. (Kiilakoski & Kinnunen & Djupsund 2015, 62.)

On tärkeää nuoren itsetunnon vahvistumisen kannalta, että nuori saa onnistumisen kokemuksia itse valitsemassaan harrastuksessa. Joskus mielekkään lajin tai harrastuksen löytäminen saattaa viedä aikaa ja vaatia usean harrastuksen kokeilemistä. Onneksi useimmissa harrastuksissa ensimmäiset käynnit ovatkin maksuttomia tutustumiskertoja eivätkä vaadi heti sitoutumista. Sopivan harrastuksen löydyttyä nuori voi oppia harrastuksen kautta uusia taitoja, joista voi olla ylpeä ja jotka voivat vaikuttaa tulevaisuudessa myös ammatinvalintaan tai motivoida toimimaan esimerkiksi vapaaehtoisena toiminnan parissa. Itsetunto nousee ja muuttuu positiiviseksi onnistuneiden kokemusten sekä muiden ihmisten myönteisten kohtaamisten myötä. Harrastuksessa lapsella on hyvä mahdollisuus saada niitä. Hyvän itsetunnon omaavan on helpompaa ottaa muut huomioon ja olla sosiaalinen. Harrastuksessa saattaa joutua myös erilaisien ja uusien tilanteiden eteen, joista selviäminen kasvattaa rohkeutta ja vahvistaa käsitystä, että lapsi tai nuori tulee pärjäämään kohdatessaan haasteita tulevaisuudessa.

3.1 Harrastaminen saattaa ehkäistä syrjäytymiseltä

Harrastukset saattavat ehkäistä syrjäytymiseltä tuomalla säännöllisyyttä ja aktiivisuutta arkeen ja näin mahdollisesti vähentäen nuoren vetäytymistä yksin kotiin. Harras-

tuksista voi saada samanhenkisiä kavereita, joiden kanssa ystävyys voi kestää aikuisuuteen saakka. Harrastuksesta voi löytää kimmokkeen ammatinvalintaan ja näin saada nuoren kouluttautumaan alalle. Koulutuksen puuttuminen onkin yksi yleisimpiä pidetty syy nuorten syrjäytymiselle.

Erilaisia harrastustoimintoja tarjotaan koko ajan kasvavassa määrin, valinnanvarasta ei varsinkaan suuremmissa taajamissa ole pulaa. Syrjäytymisvaarassa olevat lapset eivät kuitenkaan yleensä näihin harrastuksiin pääse osallistumaan monista eri syistä johtuen. Jotta harrastus pystyisi houkuttelemaan mukaansa myös näitä monien riskitekijöiden ympäröimiä lapsia, on sen kyettävä vastaamaan näiden lasten tarpeisiin ja kiinnitettävä huomiota sellaisiin asioihin, joihin ei paremmista oloista olevien houkuttelemiseksi tarvitse tehdä. Kyse on pääasiassa harrastuksen saavutettavuudesta ja kyvystä motivoida harrastajat jatkamaan harrastusta pitkäjänteisesti ilman vanhempien motivointia. Tarpeet ovat eri lapsilla tietenkin hyvin erilaisia. (Åstrand 2007, 106)

Järjestämällä lapsille ja nuorille mielekkäitä vapaa-ajanpalveluita, lisätään lasten ja nuorten sosiaalisia kontakteja ja tätä kautta suvaitsevaisuutta. Vapaa-ajanpalvelut myös ehkäisevät syrjäytymistä sekä opettavat nuorille uusia taitoja ja elämönhallintaa. Syrjäytymisen riskit liittyvät myös toimeentuloon. Lapsiperheiden toimeentulo on viimeisten 15–20 vuoden aikana vaikeutunut, varsinkin yksinhuoltajien ja monen lapsen perheissä, joissa köyhyysriski on kasvanut jyrkästi. Kunnan talouteen tämä heijastuu paineena toimeentulotukeen. Jos lapsella ja nuorella ei ole varaa harrastuksiin ja yhteydenpitovälineisiin kavereiden kanssa, hän voi jäädä kaveripiirin ulkopuolelle. Yksinäisyys lisää syrjäytymisriskiä. Joka kolmas yksinhuoltaja ja joka neljäs monilapsisen perheen vanhempi ei pysty maksamaan harrastuksia tai kännykkää lapselleen. Kunta voi toimeentulotuen harkinnalla tukea lapsen ja nuoren osallistumismahdollisuuksia. Kunnan nuoriso- ja harrastustoiminnalla on tärkeä sija kaikkien lasten ja nuorten toimintamahdollisuuksien organisoijana. (Salmi & Mäkelä & Perälä & Kestilä 2012, 5.)

Syrjäytymiskäsitettä on käytetty yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa 1980-luvulta alkaen. 1990- ja 2000-luvuilla syrjäytyminen nousi voimakkaasti sekä tutkimuksen että laajan yhteiskunnallisen keskustelun kohteeksi. Vilkas keskustelu syrjäytymisestä ja syrjäytymisen ehkäisystä jatkuu edelleen. Syrjäytymiselle tai syrjäytymisen eh-

käisylle ei ole yksiselitteistä määritelmää. Yleisesti ottaen syrjäytyminen voidaan määritellä yksilöä yhteiskuntaan yhdistävien siteiden heikkoudeksi. Useimmiten syrjäytymisellä tarkoitetaan kasaantunutta huono-osaisuutta, jossa yhdistyvät pitkäaikainen tai usein toistuva työttömyys, toimeentulo-ongelmat, elämänhallintaan liittyvät ongelmat ja syrjäytyminen yhteiskunnallisesta osallisuudesta. Syrjäytyminen voi olla yksilöllistä, mutta usein puhutaan myös ihmisryhmien syrjäytymisestä ja kokonaisten alueiden syrjäytymisestä. Mikään yksittäinen ongelma ei sinänsä aiheuta syrjäytymistä. Syrjäytyminen voidaan nähdä elämänhistoriallisena prosessina, jossa eri vaiheet seuraavat toisiaan ja muodostavat eräänlaisen noidankehän. (Valtiontalouden tarkastusvirasto 2007, 18.)

3.2 Fyysisen harrastuksen hyödyt

Liikkuminen on lapsille luontaista. Lasten liikkuminen on monipuolista ja hauskaa. Lasten liikkumisessa ei ole tavoitteena kunnon kohottaminen tai lihasten kasvattaminen vaan hauskanpito. Lasten liikkumisessa kyse on leikin riemusta, juoksemisen ilosta ja mielihyvän saamisesta. Uusien varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten mukaan, lapsen tulisi liikkua kolme tuntia joka päivä. Päivittäinen fyysinen aktiivisuus on lapsen hyvinvoinnin kannalta yhtä tärkeää kuin terveellinen ravinto, riittävä uni ja lepo. (Sääkslahti & Korhonen 2016.)

Lasten ja nuorten liian vähäisestä liikkumisesta on kirjoitettu viime aikoina paljon. Ihmisten yleinen fyysinen aktiivisuus on vähentynyt paljon arkiliikunnan vähentymisen, tekniikan kehittymisen sekä kaupungistumisen myötä. Työtehtävät ja sosiaaliset suhteet ovat siirtyneet enemmän tietokoneiden ja älypuhelimien ääreen. Ihmiset myös opiskelevat enemmän ja kauemmin kuin ennen. Kansallinen liikuntatutkimus 2009 – 2010 kertoo, että liikunnan harrastaminen nuorten keskuudessa on lisääntynyt, sillä vuonna 2010 15 – 18-vuotiaista nuorista liikuntaa harrasti 91 prosenttia, kun vuonna 1995 vastaava luku oli 82 prosenttia. Samaan aikaan lasten ja nuorten on arvioitu olevan huonokuntoisempia kuin ennen. Tämä selittyy sillä, että liikunnan harrastamisesta huolimatta yleinen fyysinen aktiivisuus on vähentynyt. (Kansallinen liikuntatutkimus 2009 – 2010, 6.)

Jokainen tarvitsee liikuntaa. Liikunta piristää verenkiertoa sekä sydämen ja keuhkojen toimintaa. Oman mieluisan liikuntamuodon löytyminen luo hyvät edellytykset koko elämän jatkuvalla liikuntaharrastuksen syntymiselle. Toiset harrastavat mielummin yksilölajeja kun taas toiset liikkuvat enemmän ryhmässä tai ohjatusti.

TEKO – Terve koululainen – hanke kirjoittaa, että keskittymiskyky ja muisti parantuvat liikunnan vaikutuksesta. Nukahtaminen helpottuu ja unen laatu parantuu. Näin liikunta tukee uusien, myös tiedollisten, asioiden oppimista ja auttaa jaksamaan koulussa ja harrastuksissa. Liikunta kohentaa mielialaa ja parantaa itsetuntoa. Liikunnan kautta tutustuu myös uusiin ihmisiin ja oppii toimimaan ryhmissä. (TEKO – tervekoululainen hanke 2016.)

3.3 Liikuntalaki

Uusi liikuntalaki tuli voimaan 1.5.2015. Uudella liikuntalailla haluttiin mm. vahvistaa liikunnan peruspalveluluonnetta sekä monialaista ja -ammattillista yhteistyötä. Lain mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta, sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. (Kunnat.net)

Tehtävien toteuttamisen kunnassa tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista. Kunnan tulee myös kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalaissa säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnan tulee arvioida asukkaitensa liikunta-aktiivisuutta osana terveydenhuoltolaissa tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. (Kunnat.net 2016.)

4 HARRASTAMISEN VARJOPUOLI

Mannerheimin lastensuojeluliiton psykologi Marie Rautava kertoo, että vaikka harrastamista pidetään yleisesti ottaen hyvänä asiana, voi harrastuksilla joskus olla myös negatiivisia vaikutuksia lapseen. – Ei ole hyvä, jos harrastus vie liikaa aikaa tai väsyttää lasta. Ja se, että harrastukseen kuuluu kilpailua, voi syödä lapsen itsetuntoa ja harrastamisen iloa. Harrastusyhteisöt eivät myöskään aina ole mitään idyllejä, vaan niissäkin voi tapahtua kiusaamista. (Varis 2014.)

4.1 Harrastuksen lopettaminen

Vanhemmat haluavat, että lapsi harrastaa jotain. Ajatellaan että harrastus tuo kivaa vaihtelua kouluviikkoon, opitaan uusia taitoja ja saadaan uusia kavereita. Halutaan tukea lapsen musikaalisuutta, liikunnallisuutta ja pelätään lapsen jäävän mahdollisesti ikätovereistaan jälkeen jossain tietyssä asiassa, kuten luistelemaan oppimisessa ja näin ollen tulevan muiden lasten keskuudessa pilkatuksi.

Joskus vanhemmille saattaa tulla eteen tilanne, että lapsi ei halua mennä harrastukseen tai halua lopettaa harrastuksen kokonaan. Tällaisissa tilanteissa tärkeintä on kuunnella lasta ja miettiä syitä miksi lapsi ei halua mennä. Onko lapsi vain väsynyt tänään vai onko asiassa jotain muuta takana. Lapsen halun harrastaa tulee lähteä lapsesta itsestään eikä muiden toiveesta.

Lastenpsykiatri Janna Rantala kertoo, että lapsen patistaminen harrastuksen pariin on vaikea asia. Jotkut lapset laittavat kovasti hanttiin, mutta paikalle päästyään viihtyvät hyvin. Toiset taas saattavat kerran hieman vastustella, mutta jatkavat harrastusta vanhempien mieliksi. Rantalan mukaan hän on useasti törmännyt tilanteeseen, missä harrastukset ovat uuvuttaneet lapsen. Usein kyseessä on perhe, jolla on korkeat tavoitteet. (Yle 2012.)

Rantala kiteyttää, että kyseessä on vanhemmille kasvatuksen iso kysymys. – Toivonko niitä asioita, joita itse olisin halunnut, mutta en saanut? Vai toivonko niitä, mitä

lapsi haluaa? Miten voisin toimia niin, että lapsella olisi hyvät lähtökohdat elämään, mutta hän voisi nauttia myös tämän hetkisestä elämästään? (Yle 2012.)

Helsingin Sanomat pyysi Suomen Palloliiton nuorisopäällikköä Marko Viitasta ja urheiluvien perheiden kanssa paljon työskennellyttä psykologia Tuovi Kerästä laatimaan vanhemmille ohjeet, joita noudattamalla pahimmat ylilyönnit ja virheet voi välttää. Syntyi 10 käskyä urheiluvien lasten vanhemmille:

1. Kunnioita lapsen halua! Urheiluvan lapsen vanhemman täytyy muistaa, kenen harrastuksesta on kysymys, kenen unelmaa eletään. Lapsen kautta elettyä unelmaa ei kestä lapsi eikä unelma.
2. Tartuta kipinä! Suomessa on paljon perheitä, joissa urheileminen kulkee suvussa. Se ei ole sattumaa.
3. Kannusta, älä pakota! Innokas urheilija ei yleensä jätä treenejä väliin, mutta harva urheilija lähtee kaikkiin harjoituksiin hymyssä suin.
4. Valmentajalle työrauha! Valmentajat ovat lapselle tärkeitä henkilöitä. He ansaitsevat työrauhan. Valmennukseen liittyvät huolet kannattaa ottaa puheeksi valmentajan kanssa asiallisesti ja kahden kesken.
5. Älä valmenna! Vanhemman tehtävänä ei ole antaa palautetta suoritteesta lapselle, vaan kuunnella ja jakaa tunteita sekä palauttaa ne terveelliseen mittakaavaan.
6. Auta tuntemaan lapsesi! Hyvässä valmennuksessa otetaan huomioon lapsen henkinen ja fyysinen kehitysvaihe ja esimerkiksi päivittäinen vireystila. Siksi on hyödyllistä, että valmentaja tuntee valmennettavansa mahdollisimman hyvin.
7. Kuskaa, rajoita ja ruoki! Vanhemman tehtävä on tukea lastaan. Siihen tarvitaan pastaa, bensaa ja pakkaustolkulla pyykkipulveria. Pienten lasten kohdalla vanhempi säätelee kokonaiskuormitusta. Hän huolehtii, että lepoa, ruokaa ja unta piisaa sekä vapaata muiden kokemusten keräämiseen ja leikkiin löytyy.
8. Helli ja hoivaa! Vanhassa sanonnassa, jonka mukaan urheilija ei tervettä päivää näe, on edelleen pientä perää. Runsas liikunta tuo mukanaan vammoja, jotka on osattava hoitaa oikein. Monen kovassa kasvuvaiheessa olevan nuoren keho kipeytyy. Hoitoneuvoja kannat-

taa kysyä ammattilaisilta, jotta ei pääse syntymään vakavampia ja pitkittyviä vammoja. Usein nuori urheilija tarvitsee aikuisen apua ja kannustusta myös lihashuollossa.

9. Käyttäydy hyvin! Kun hyvän käytöksen oppii pelikentällä, taitaa sen myös kentän ulkopuolella. Positiivinen asenne tilanteessa kuin tilanteessa on hyödyksi läpi elämän. Urheilussa vallitsevien tapojen ja sosiaalisten käytäntöjen opettajina aikuisilla on tärkeä rooli. Nuorena opittua on usein työlästä muuttaa.
10. Muista leipoa! Monissa perheissä lasten harrastuksesta tulee tavalla tai toisella myös vanhempien harrastus. Vanhemmat haluineen ja toimineen ovat väistämättä osa suurempaa urheilutarinaa, joka jatkuu sukupolvesta toiseen. Urheilussa jaettu ilo on aina suurempi ja jaettu taakka helpompi kantaa. Yhteisestä kyytiringistä on hyvä alkaa eikä kisabuffetissa ole koskaan liikaa mokkapaloja. (Kylmänen 2016.)

Mielestäni nämä 10 käskyä ovat kattavasti laadittu ja näihin on varmasti hyvä jokaisen harrastavan lapsen tai nuoren huoltajan hyvä välillä palata ja miettiä, miksi lapsi harrastukseen alun perin meni.

Toki harrastamisesta voi olla paljon hyötyä lapsen kehitykselle, kuten olen aikaisemmin kirjoittanut, mutta harrastuksen puute ei kuitenkaan tarkoita automaattisesti sitä, että lapsi on onneton tai vaarassa syrjäytyä. Nuoren syrjäytymisen ymmärtämiseksi tulisi ottaa huomioon hänen nykyisen elämäntilanteensa hyvinvoinnin vajeet ja niiden kasautuminen, mutta myös aikaisempien elämänvaiheiden rooli: selviämistä tukeneet ja syrjäytymisen riskiä lisänneet tekijät. Erilaiset suojaavat tekijät voivat turvata kasvua lukuisista riskeistä huolimatta. Näistä keskeisimpiä ovat muun muassa läheiset ihmissuhteet, harrastusmahdollisuudet, oikea-aikainen puuttuminen sekä kokemus omasta pärjäämisestä. (THL 2016.)

4.2 Harrastaminen on kallistunut

Kari Puronahon Drop-out vai throw-out? – Tutkimus lasten ja nuorten liikuntaharrastusten kustannuksista (2014) selviää, että lasten liikuntaharrastusten kokonaiskustannukset ovat kaksin tai kolminkertaistuneet noin kymmenen vuoden aikana. Kahdelle kolmasosalle suomalaisperheistä harrastaminen urheiluseurassa saattaa olla jo liian kallista. Asiaan on psykologi Marie Rautavan mukaan hyvä suhtautua realistisesti, lapsen ymmärrykseen luottaen. – Perheillä on erilaiset taloudelliset mahdollisuudet eikä lapsen kehitys vaurioidu siitä, ettei perheellä ole varaa viedä häntä vaikkapa ratsastamaan. – Lapsi ei mene siitä rikki ja ymmärtää kyllä, kun hänelle kerrotaan rehellisesti, ettei nyt ole varaa tähän. Kaiken kaikkiaan psykologi toivoo, että harrastaminen nähtäisiin laajemmin. – Aika usein harrastaminen ymmärretään aikaan, paikkaan ja rahaan sidottuna, ohjattuna tai ohjelmoituna toimintana. Unohdetaan, että kotona piirtäminenkin voi olla lapsen harrastus, ja kaikenlaista voi tehdä myös ilmaiseksi tai pienellä rahalla. (Varis 2014.)

Helsingin uutiset on toteuttanut vuonna 2014 kyselyn lasten harrastusten hinnoista. Kysely keräsi yhteensä 190 ääntä.

Ovatko lapsen harrastukset jo liian kalliita?

Kyllä 93 % (176 ääntä)

ei 7 % (14 ääntä).

(Varis 2014.)

Nuorisotutkija Mikko Salasuo kirjoittaa että etenkin suuret lajit vaativat aikaa ja rahaa. Jääkiekkoharrastus voi maksaa kymmenessä vuodessa 90 000 euroa, kertoi HS kaksi vuotta sitten. Opetusministeriön muutama vuosi sitten teettämän selvityksen mukaan seuraurheilua harrastavien perheiden bruttotulojen keskiarvo oli yli 80 000 euroa. Vain noin 30 prosenttia lapsiperheistä yliti tuolloin tulomäärään. Salasuo pitää räikeänä epäkohtana, että kaikilla lapsilla ei ole varaa urheilla. (Syrjälä 2016.)

Salasuon mukaan urheiluseuroissa tapahtui 1990-luvulla muutos, joka on vain kiihtynyt 2000-luvulla. Ennen urheilu oli kansalaistoimintaa, jota urheiluseurat tekivät lä-

hiyhteisön lasten hyväksi. Seuroilla ei ollut taloudellisia intressejä. Nyt seurat toimivat kuin yritykset, joilta vanhemmat ostavat liikuntapalveluja. (Syrjälä 2016.)

4.3 Kilpaurheilua vai harrastamista?

Harrastusten kasvavasta kilpailullisuudesta ja odotuksista lasten keskittyvän yhteen lajiin jo ihan pienestä alkaen puhutaan paljon kriittisesti. Osa treenaa jo 7-vuotiaana ohjatusti vähintään kolme kertaa viikossa, ja päälle tulevat pelit tai kisat. Nuorisotutkija Salasuon mukaan joissakin seuroissa kielletään muiden lajien harrastaminen. Se on virhe. Varhainen erikoistuminen ei vie huipulle useimmissa lajeissa. Siitä on olemassa mittava tutkimusnäyttö – ja esimerkkejä tutuista urheilijoista. Jari Litmanen oli C-junioreiden parhaita jääkiekkoilijoita, Teemu Selänne taas lupaava jalkapalloilija. Salasuon mukaan vasta 18 – 19 vuoden iässä todella tiedetään, kenellä lopulta on eväät saavuttaa huippu. Sitä ennen nuoren pitäisi nauttia, kokeilla erilaisia liikuntamuotoja ja rakastua syvästi omaan lajiinsa. (Syrjälä 2016.)

Moni nuori lopettaa harrastamisen sen muututtua liian vaativaksi. Treenejä saattaa nuorella olla viisi kertaa viikossa ja viikonloput kuluu osallistumalla peleihin ja turnauksiin. Mikäli nuori ei ole valmis käyttämään suurinta osaa vapaa-ajasta harrastukselle, joutuu nuori miettimään harrastuksesta luopumista. LIKESin selvitys lasten ja nuorten harrasteliikunnasta kertoo, että jopa puolet nuorista aktiiviliikkujiista luopuu liikuntaharrastuksestaan 15–19 -vuotiaana. Vain joka kymmenes heistä siirtyy muihin lajeihin. Merkittävin muutos lajien harrastamisessa tapahtuu yli 15-vuotiaana, jolloin 40 - 50 % lopettaa lajin kokonaan.

Kilpailu kiinnostaa vain harvoja. Nuorilta itseltään on kysytty eri liikuntakampanjoiden yhteydessä miksi he ovat lopettaneet liikunnan. Syyt vaihtelevat: sellainen tekijä, joka joidenkin nuorten kohdalla kannustaa harrastuksen ylläpitämiseen, tyrmää toisten nuorten motivaation täysin. (Yle 2012.)

Pelkän lajin harrastamiseen ei urheiluseuroissa juuri ole mahdollisuuksia.

– Harrasturheilu on Suomessa vielä lapsenkengissä, kertoo Nuoren Suomen päivittäisen liikunnan yksikön johtaja Jukka Karvinen. Nuoret kaipaavat enemmän harrastuksia, joissa kilpaileminen ei ole tärkeää. Intensiivinen treenaaminen koetaan usein

rasitteeksi. Monet nuoret toivovat, että urheiluseurat ja valmentajat keskittyisivät pelkän kilpailumenestyksen sijaan myös pelaamisen iloon ja vähentäisivät urheilijanuoriin kohdistuvia paineita. (Juote 2012.) Useat urheiluseurat ovatkin kiinnittäneet huomiota tähän asiaan ja pudottaneet harjoituskertojen määrää tai mahdollistavat lajin harrastamisen erilaisilla höntsä-joukkueilla. Ohjattuja harjoituksia on HIFK:n jääkiekkoa pelaaville 10–12-vuotiaille junioreille keskimäärin neljästi viikossa. HJK:ssa pelaajat harjoittelevat vastaavassa iässä kolmesti viikossa. HJK pudotti 9–11-vuotiaiden ohjatut harjoitukset neljästä viikkokerrasta kolmeen, kun seurassa havaittiin, että niin suuri määrä harjoituksia niin aikaisessa vaiheessa johti väsymykseen ja palon katoamiseen liikunnasta. (Junttila & Hämäläinen 2016.)

Rennompi harrastaminen palvelisi tulevien huippu-urheilijoiden lisäksi sitä suurta joukkoa, jolle liikunta on vain hauska harrastus. Suurempi joukko pysyisi mukana liikunnassa pidempään ja huippua voisi tavoitella useampi halukas. (Junttila & Hämäläinen 2016.)

5 KASVATUS JA VAPAA-AIKA

Miina Äkkijyrkkä kiteyttää kauniisti, että kasvattajan tehtävä on katsella pienempää niin kuin kristallia: mitä värejä sieltä sinkoaa, miten se taittaa valoa. Ihmisen kohdalla valontaite on sitä, millä tavalla se kohtaa toisia ihmisiä, miten se ottaa tämän luomakunnan, miten kohtaa omia vastuksia, omia kipujaan, omaa rujouttaan tai omaa erikoislahjakkuuttaan. Niistä reaktioista pitäisi voida päätellä, millä tavalla tähän ihmiseen suhtaudutaan, minkälainen ohjelma hänelle voidaan luoda, jos halutaan päästä johonkin tulokseen. Hyvä kasvattaja on kuin aurinko; se säteilee, antaa lämpöä, voimaa ja energiaa. (Kostiainen & Rautiainen 2014, 62.)

5.1 Valmentaja kasvattajana

Lapsi tai nuori ei voi valita itse harrastuksensa ohjaajaa tai valmentajaa. Siksi olisikin ensiarvoisen tärkeää miettiä millainen on ihminen joka valitaan valmentajaksi tai toiminnan ohjaajaksi. Erilaiset seurat ja järjestöt kaipaavat vapaaehtoisia ihmisiä oh-

jaamaan lapsia ja nuoria, eikä monessa paikassa toimintaan osallistujalta vaadita minkäänlaista ohjauskoulutusta. Ennen toiminnan aloittamista olisi kuitenkin hienoa, mikäli uudelle ohjaajalle kyettäisiin tarjoamaan edes lyhyt koulutus lasten ja nuorten ohjaamisesta.

Valmentaja tai harrastuksen ohjaaja on myös kasvattaja. Hyvä valmentaja tuntee ohjattavan lajin/toiminnan hyvin ja on itsekin aiheesta kiinnostunut. Lapset ja nuoret huomaavat nopeasti, mikäli valmentaja ei tee ohjaustyötä rakkaudesta lajiin vaan esimerkiksi taloudellisista syistä.

Hyvin usein valmentamista pidetään kivana harrastuksena, ei oikeana työnä. Ihminen kuitenkin ottaa aina suuren vastuun alkaessaan valmentajaksi. Etenkin joukkuelajeissa vastuu kasvaa, sillä johdettavana on useita pelaajia, sekä yhdessä että erikseen. Valmentajaa velvoittava auktoriteettiasema edellyttää vastuuntuntoa, sillä jokainen valmentaja on lapsille malli ja esikuva, jota he tottelevat, kunnioittavat ja seuraavat tarkasti. (Lehtonen 2010, 23.)

Hyvässä valmennussuhteessa osapuolet kunnioittavat toisiaan ihmisinä. Valmentajan tulisi olla kiinnostunut valmennettaviensa muista asioista, kunnioittaa niitä ja ottaa niitä huomioon yhteisissä suunnitelmissa. Samalla tavoin valmennettavan olisi hyvä oppia näkemään valmentajan muuta elämää. Kun ollaan kiinnostuneita toisesta yksilönä puolin ja toisin, ovat edellytykset huipputason yhteistyöhön riippumatta siitä, millä tasolla urheillaan. (Lehtonen 2010, 30.)

Hyvä valmentaja ottaa jokaiseen ohjattavaan suoran kontaktin jossain vaiheessa toimintaa ja kyselee kuulumisia. Näin lapsi/ nuori tuntee tulevansa huomatuksi. Hyvä valmentaja on rehellinen ja pitää kiinni sovituista asioista. Hän selvittää sovitut asiat ja informoi niistä mahdollisimman nopeasti. Hyvä valmentaja antaa jokaiselle ohjattavalleen palautetta kehitymisestä, mutta ei pelkää tarvittaessa ottaa esiin niitä negatiivisempia asioitakaan. Palautteen tulee olla kuitenkin aina rakentavaa. negatiivisen palautteen saaminen on aikuisillekin välillä vaikeaa, joten valmentajan on tärkeää miettiä miten esittää asioita ilman että lapsi/ nuori loukkaantuu tai tuntee epäonnistuneensa. Hyvään valmentajaan syntyy helposti kunnioittava ja luottamuksellinen suhde, jonka puoleen lapsen tai nuoren on helpompi kääntyä vaikeissakin asioissa. Hy-

vällä valmentajalla on myös kyky kuunnella ja halu tukea ja auttaa lasta/ nuorta erilaisissa elämäntilanteissa.

Juniorivalmentajalta vaadittava perustieto on erittäin laaja ja valmentajan vastuu on suuri. Juniorivalmentajan tulee laajosaamisen ja lasten ja nuorten henkisen kasvun lisäksi hallita myös lasten ja nuorten biologiaa ja fysiologiaa, jotta lapsuusajan harjoittelu olisi kehittävän lisäksi turvallista. (Lehtonen 2010, 24.)

Aikuisen tehtävä on tukea nuorta arjessa ja toisaalta nuorella on oikeus saada tukea elämänsä rakentumiseen aikuiselta. Kotijoukot ovat toki ensisijainen turvaverkko, mutta myös sukulaisten ja muiden aikuisten kuten valmentajan merkitys on tärkeä. Lapsen ja nuoren turvaverkossa on henkilöitä, jotka hän kokee turvallisiksi ja kannustaviksi. Tällaiset aikuiset muodostavat lapsen ja nuoren kasvua ja mielen hyvinvointia tukevan verkoston. Lapsen turvaverkossa olevien aikuisten yhteistyöllä voidaan ajoissa myös huomata lapsen mahdollinen lisätuen ja avun tarve ja näin ennaltaehkäistä syrjäytymisvaaraa. (Suomen mielenterveysseura 2016.)

On myös tärkeää, että toiminnan järjestäjä tietää millaisissa tilanteissa vapaaehtoisilta voi pyytää rikostaustatietoa. Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä tuli voimaan 1.5.2014. Tämän jälkeen vapaaehtoistoimintaa järjestävillä yhteisöillä on tietyin edellytyksin mahdollisuus tarkistaa vapaaehtoisten rikostausta. Toiminnan järjestäjä voi selvittää vapaaehtoisen rikostaustan, jos kysymyksessä on tehtävä, johon kuuluu:

1. säännöllisesti ja olennaisesti alaikäisen opetusta, ohjausta, hoitoa, huolenpitoa tai muuta yhdessäoloa alaikäisen kanssa ja
2. henkilökohtainen vuorovaikutus alaikäisen kanssa ja
3. tehtävän hoitaminen yksin tai sellaisissa olosuhteissa, joissa alaikäisen henkilökohtaista koskemattomuutta ei voida turvata siitä huolimatta, että toiminnan järjestäjällä on käytössä toimintaa koskeva ohje tai tietty menettelytapa, jolla pyritään turvaamaan lasten henkilökohtainen koskemattomuus. (Oikeusrekisterikeskus 2016.)

Kasvatuksen ulkoistamisesta sekä kasvatusvastuun siirtämisestä puhutaan paljon. Koulua ei ajatella enää vain paikkana missä opitaan uusia asioita tai taitoja. Koulu nähdään myös kasvatuskumppanina. Perheiden kasvatustyötä täydentävät päivähoito, peruskoulu, nuorisotyö ja tarvittaessa sosiaali- ja lastensuojelu sekä vapaa-ajan harrastukset. Ne toimivat perheiden kasvatustyötä tukevin oheiskasvattajina. (Kempainen 2001, 17.)

Psykoterapeutti Risto Lappeteläinen kertoo, että kiireinen vanhempi myös pyrkii luovuttamaan tai sysäämään vastuutaan vanhemmuudesta harrastuksille. Lapsen päivät täytetään kaikesta kivasta ja hienosta, jonka kuvitellaan kehittävänsä lasta. Mutta lapset nauttivat hyvin paljon puuhastelusta kotona, kiireettömästä vuorovaikutuksesta. Jos ei ole mihinkään muuhun aikaan kuin puuhasteluun ja kiireettömään vuorovaikutukseen, niin suosittelisin mieluummin sitä kuin niitä hienoja harrastuksia, koska se yhteisyys vanhempien kanssa on kaikkein tärkeintä lapselle. (Rönty 2016)

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa lasten ja nuorten vapaa-aikapalveluiden tämän hetkistä tilannetta Raumalla sekä tulosten avulla nostaa esiin kehittämisehdotuksia, joilla parantaa vapaa-ajanpalveluita yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa sekä kehittää nuorisopalveluiden omaa toimintaa lasten ja nuorten hyväksi. Lisäksi opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa helposti ajan tasalla pidettävä sähköinen palvelukartta yhteistyössä Rauman kaupungin Nuorten Työpajan mediaosaston nuorten kanssa Nuorten Rauma-internetsivuille kaupunkilaisten ja ammattilaisten helposti saataville.

Aikaisempi painettu kartoitus kantaa nimeä Harrastuksia ja palveluja Raumalla. Se on vuodelta 1985. Kirjasessa on lueteltuna eri lautakunnat, mitkä ovat niiden tehtävät sekä lautakuntien jäsenet varajäsenineen. Lisäksi kirjasessa on luettelo eri yhdistyksistä ja seuroista, jotka toimivat Raumalla. Nuorisotyöstä kirjasessa kerrotaan luettelomalla silloisen nuorisotoimiston työntekijät sekä nuorisotoimiston omistuksessa olevat kiinteistöt ja leirialueet. Nuorisotoimiston kohdalla kirjasessa kirjoitetaan näin;

Nuorisotoimisto on avoinna kaupungin virastojen avoinnaoloaikoina. Nuorisotoimistossa suoritetaan nuorisolautakunnan toimialaan kuuluvien tehtävien valmistelu ja toimeenpano, vastataan nuorisotyötä, nuorisojärjestöjä, lautakunnan järjestämää kerho- ja avointa toimintaa sekä nuorisotiloja koskeviin kysymyksiin. Tiloissa kokoontuu mm. seuraavat nuorisolautakunnan säännölliset kerhot; askartelu-, luovan toiminnan-, näytelmä-, nukketheateri-, savityö, posliininmaalauk-, emalointi-, nahka-, ja ompelu- sekä kokkikerhot. (Harrastuksia ja palveluja Raumalla, 1985, 18 – 19.) Opinnäytetyöhöni kuuluva kartoitus tuli todella tarpeeseen.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen tutkimus. Toiminnallinen opinnäytetyö on kaksiosainen kokonaisuus: se sisältää toiminnallisen osuuden eli produktin ja opinnäytetyöraportin eli opinnäytetyönprosessin dokumentoinnin ja arvioinnin tutkimusviestinnän keinoin. Toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksen tulisi aina pohjata ammattiteorialle ja sen tuntemukselle, ja siten toiminnallisen opinnäytetyöraportin tulee aina sisältää ns. teoreettinen viitekehysosuus. (Lapin AMK 2016.) Tämän opinnäytetyön produkti on sähköinen palvelu vapaa-ajanpalveluista.

6.1 Aineiston kerääminen

Opinnäytetyöhöni keräsin aineistoa lasten ja nuorten vapaa-ajanpalveluista sähköpostikyselyllä. Kysely on hyvä tapa tiedon keräämiseen. Se on menetelmänä tehokas, sillä se ei ole fyysisestä paikasta riippuvainen ja täten parantaa vastausprosenttia sekä säästää aikaa. Lisäksi sähköisten kyselyiden aikataulutaminen on melko helppoa.

Työn aloitin kokoamalla Raumalla toimivien toimijoiden yhteystietoja. Urheiluseurojen ja -yhdistysten yhteystiedot olivat helposti koottavissa Rauman kaupungin liikuntapalveluiden nettisivuilta löytyvän aakkostetun listauksen avulla. Muiden tahojen, kuten nuoriso ja kulttuurijärjestöjen yhteystietojen etsiminen oli työläämpää, koska valmiita listauksia ei ollut eivätkä omat listani olleet kovin kattavat, mutta tässä kohdin sain apua esimieheltäni, työkavereiltani sekä Rauman kaupungin kulttuurituottajalta.

Webropol on internetissä toimiva ohjelma, jonka avulla voidaan luoda helposti ja nopeasti monipuolisia kyselyitä. Ohjelma on helppokäyttöinen ja sisältää yksityiskohtaiset ohjeet tarpeen vaatiessa. Webropolista on helppo siirtää tiedot Exeliin, joka helpottaa aineiston analyysissä. Ohjelman käyttöön tutustuin tarkemmin opintojeni aikana. Webropol-kyselyyn voi vastata joko tietokoneella tai mobiililaitteella, mikä lisää käyttäjän mahdollisuutta vastata kyselyyn milloin ja missä vain. Tämä parantaa myös kyselyn vastausprosenttia.

6.2 Kyselylomakkeen laatiminen ja lähettäminen

Erilaisten kyselyiden tekeminen on tänä päivänä helppoa, joten ihmiset saavat niitä paljon erilaisista asioista. Siksi onkin erittäin tärkeää luoda selkeä ja nopeasti täytettävä kysely. Loin Webropol-kyselyn, jossa tiedustelen mahdollisimman tarkasti toimijoiden tarjoamasta vapaa-ajanpalvelusta käyttäen valinta-, monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Avoimien kysymysten määrän halusin pitää pienenä, sillä niiden läpikäyminen vie enemmän aikaa.

Nuorisopalveluissa teimme päätöksen, että voimme samassa kyselyssä selvittää myös ne tahot, joilla olisi halukkuutta ja resursseja tehdä nuorisopalveluiden kanssa yhteistyössä toimintaa lapsille ja nuorille sekä sen että miten hyvin Rauman kaupungin nuorisopalveluiden toiminta tunnetaan eri toimijoiden keskuudessa. Näin saisimme kaksi kärpystä yhdellä iskulla. Muokkasin kyselyä työyhteisöstä tulleiden ehdotusten mukaisesti. Halusin vielä testata kyselyn toimivuutta ja ymmärrettävyyttä lähettämällä sen kahdelle kulttuuri- ja vapaa-aikakeskuksen työntekijälle saadakseni ulkopuolisten henkilöiden mielipiteen. Heiltä saatujen vastausten perusteella tein vielä muutamia tarkennuksia kysymyksiin sekä lisäsin vastausvaihtoehtoja yhteen kysymykseen.

Kyselyn lähetin sähköpostitse 125 eri taholle, jotka järjestävät tai ovat jossain vaiheessa järjestäneet lapsille ja nuorille vapaa-ajanpalveluita. Urheiluseuroista, yhdistyksistä ja järjestöistä valitsin sellaiset henkilöt, jotka toimivat junioritoiminnassa. Mikäli tätä tietoa ei toimijoiden yhteystiedoissa ollut mainittuna, lähetin kyselyn puheenjohtajalle.

Sähköpostissa (Liite 1) on lyhyt esittely minusta, kyselyn tarkoituksesta sekä toive mihin mennessä kyselyyn tulisi vastata. Sähköpostissa oli suora linkki Webropol-kyselyyn helpottamaan vastaamista.

Kyselylomakkeessa (Liite 2) on yhteensä 18 kysymystä. Ensimmäisellä kysymyksellä selvitetään järjestääkö vastaaja tällä hetkellä toimintaa lasten ja nuorten vapaa-ajalla. Kysymyksillä 2 – 14 pyritään selvittämään millaisesta vapaa-ajantoiminnasta on kyse, minkäikäisille toiminta on tarkoitettu, milloin ja missä toimintaa järjestetään sekä miten toimintaan pääsee osallistumaan. Kysymykset 7 ja 8 käsittelevät toiminnasta syntyviä kustannuksia.

Kysymyksellä 15 halusimme selvittää kuinka monelle vastaajista Rauman kaupungin nuorisopalveluiden toiminta on tuttua. Kysymyksillä 16 ja 17 halusimme selvittää yhteistyömahdollisuutta ja halukkuutta nuorisopalveluiden kanssa. Kysymyksessä 18 keräsimme vastaajien yhteystiedot mahdollisen yhteistyön aloittamiseen sekä tekeillä olevaa Nuorten Rauma harrastekartoitusta varten.

7 TUTKIMUSTULOKSET JA NIIDEN TULKINTA

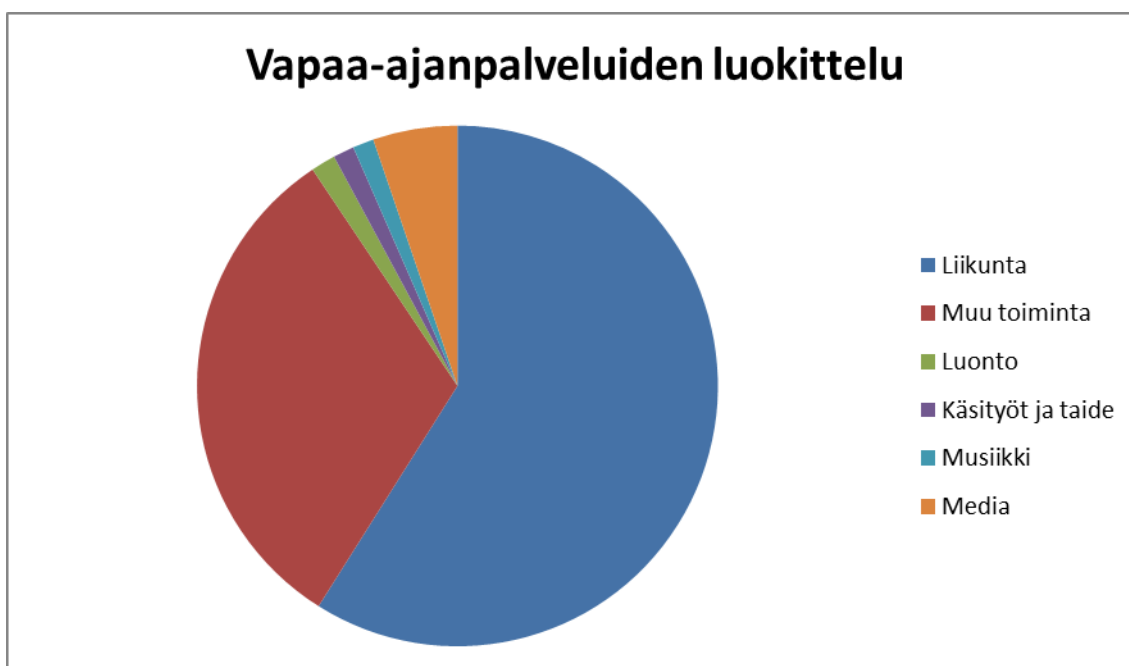
Opinnäytetyössäni kiinnostuksen kohde tulee esiin tutkimuksen tavoitteissa sekä tulosten pohjalta saatuihin kehittämiskohtiin. Tässä opinnäytetyössä olen pyrkinyt tietoperustassa tuomaan esiin kattavasti ja monipuolisesti esiin aihealuetta eri näkökulmista. Tulosten vertailu aiempiin tuloksiin ei ollut mahdollista, koska tällaista kartoitusta ei ole aiemmin tehty. Webropol-kyselyä tehdessäni kiinnitin huomiota kysymysten jäsentelyyn, jotta niiden tulkinta olisi myöhemmin helpompaa.

Koko opinnäytetyöni tähtäsi tutkimustuloksiin sekä niiden tulkintaan. Lähetin kyselyn sähköpostitse 125 eri taholle, jotka järjestävät tai ovat aiemmin järjestäneet vapaa-ajantoimintaa lapsille ja nuorille. Toivottuun vastauspäivämäärään mennessä olin saanut vastauksia 23 eli 18,4 prosentilta. Kartoituksesta halusin tietenkin saada mahdollisimman kattavan, joten lähetin kyselyn uudelleen niille, joilta en ollut vielä

vastauksia saanut. Toisen sähköpostin jälkeen sain vastauksia lisää 18 kappaletta, vastausprosentin nousten 32,8 prosenttiin.

7.1 Tulokset

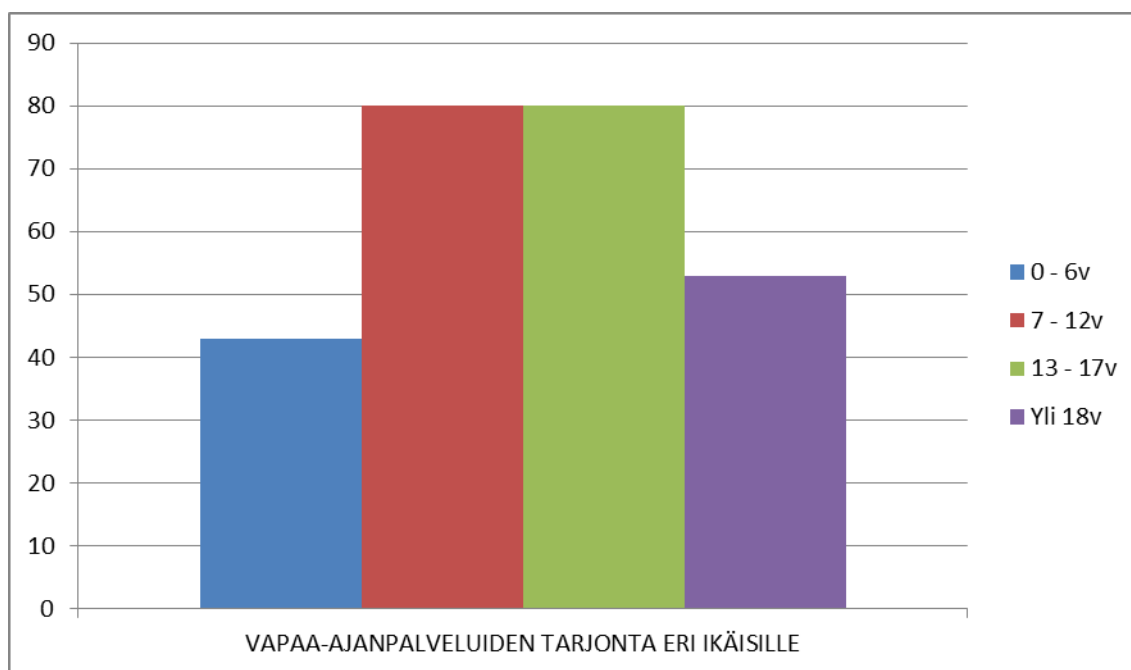
Kyselyyn vastanneista suurin osa oli erilaisia tahoja, jotka järjestävät säännöllistä harrastustoimintaa Raumalla. Erilaisten palveluntarjoajatahojen osuus vastaajista oli pienempi kuin toivoin. Tämä voi tarkoittaa myös sitä, että useampi palvelu on loppunut Raumalla. Muutama suurempi seura, kuten Rauman Lukko, jotka tiedettävästi järjestävät laajasti toimintaa lapsille ja nuorille ei kyselyyn valitettavasti vastannut. Vastaajien joukossa oli mukana vain yksi uskonnollinen taho, vaikka Raumalla on useampia aktiivisia seurakuntia, jotka järjestävät paljon toimintaa lapsille ja nuorille. Vain yksi taho vastasi, ettei järjestä toimintaa lasten ja nuorten vapaa-ajalla.

Vastausten perusteella selvisi että, suurin luokittelu vapaa-ajantoiminnoille oli liikunta. Vastaajista melkein 54 prosenttia vastasi järjestävänsä liikuntatoimintaa. Luokittelulistan toisena oli muu toiminta saaden jopa 29 prosenttia vastauksia. Kaksi yleisintä vastausta näiden joukossa oli partiotoiminta ja nuortenillat sekä erilaiset eläinten parissa toimiminen. Kolmantena luokittelulistalta nousi esiin musiikkitoiminta. Toiminnan

luokitteluista vähiten vastauksia tuli mediatoimintaan, vain 4,8 prosenttia. Liikunnan oletinkin nousevan ykkössijalle, mutta mediatoiminnan heikko tulos yllätti. Luokitteluista voimme hyödyntää jo kun suunnittelemme nuorisopalveluiden järjestämää toimintaa syksyille 2017.

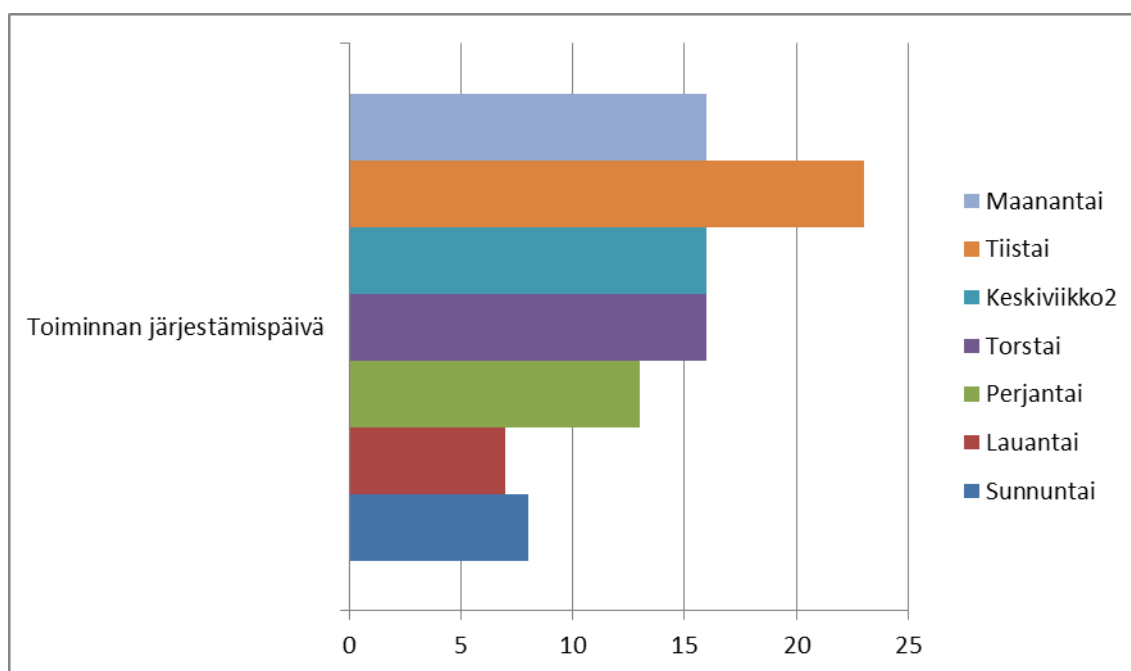

Vastausten perusteella selvisi että, toimintaa järjestetään yhtä paljon 7 – 12-vuotiaille kuin 13 – 17-vuotiaille. Molemmat ikäluokittelut keräsivät jopa 80 prosenttia vastauksia. Tämä selittyy sillä, että useat tahot järjestävät toimintaa eri-ikäisille ryhmille. 53 prosenttia järjestää toimintaa yli 18-vuotiaille ja 43 prosenttia 0 – 6-vuotiaille. Vastausten perusteella voidaan todeta, että mikään ikäryhmä ei jää selkeästi vähemmälle toimintatarjonnalle.

Vastauksista selvisi, että suurimmasta osasta (63 %) koituu kustannuksia toimintaan osallistumisesta. Useimmiten kustannukset olivat osallistumismaksuja toimintaan tai seuran jäsenmaksuja. Harrastustoiminnan kallistumisen vuoksi yhä useampi nuori joutuu keskeyttämään harrastamisen missä on kilpatoiminta suuressa roolissa tai joutuu siirtymään harrastamaan toiseen ryhmään, missä kilpailu ei näyttele niin suurta roolia. Tästä syystä koen, että nuorten parissa työskentelevien tulisi myös tietää mistä, miten ja milloin voi saada esilaista taloudellista tukea lasten ja nuorten harras-

tustoimintaan. Tämä on kuitenkin niin suuritöinen, että aiheesta saisi ehkä esimerkiksi toisella asteella opiskeleva mahdollisesti opinnäytetyön.

43 prosenttia vastaajista kertoi, että toimintaa järjestetään kerran viikossa. 24 prosenttia valitsi vastauksen muu. Lisätietojen perusteella selvisi, että toiminnan järjestäminen riippuu siitä missä ikäluokassa harjoittelee. Nuorimmille osallistujille toimintaketoja oli vähemmän kuin vanhemmille osallistujille. Osassa toimintaa tarjottiin jopa seitsemän kertaa viikossa. 17 prosenttia järjestää toimintaa kolme kertaa tai useammin, 12 prosenttia kaksi kertaa viikossa, ja 2 prosenttia joka toinen viikko. Nämä vastaukset mielestäni kertovat myös sen, että Raumalla tarjotaan paljon vapaa-ajanpalveluita myös niille lapsille ja nuorille, jotka eivät halua osallistua kilpaurheiluun.

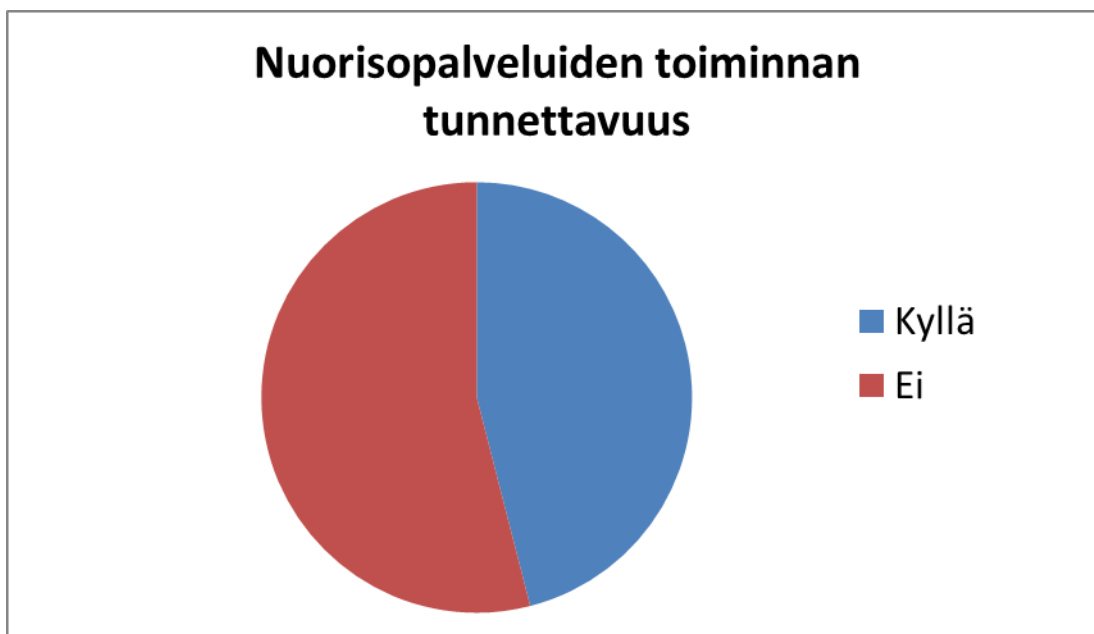
Kysyttäessä viikonpäivää milloin toimintaa järjestetään, eniten vastauksia tuli tiistaille, 23 prosenttia. Maanantai, keskiviikko ja torstai ovat yhtä suosittuja päiviä toiminnan järjestämiselle. Nämä kaikki saivat 16 prosenttia vastauksista. Vähiten toimintaa järjestetään viikonloppuna. Perjantai sai vastauksia 13 prosentilta, lauantai vai 7 prosentilta ja sunnuntai 8 prosentilta.

Vastausten perusteella voikin miettiä, että saadaanko viikonloppuna tapahtuviin toimintoihin ohjaajia kovinkaan helpolla. Vaikka voisi helposti kuvitella, että juuri tuolloin ihmisillä on eniten vapaa-aikaa ja mahdollista olla mukana erilaisissa toiminnoissa. Vapaaehtoistoiminnan haasteista on kirjoitettu paljon. Erilaisten yhdistysten ja järjestöjen on entistä vaikeampi löytää vapaaehtoisia työntekijöitä toimintaansa. Vapaaehtoistoimintaan ei sitouduta riittävästi tai ei haluta olla pitkäkestoisesti kiinni jossain toiminnassa. Vaikka ihmisillä on varmasti edelleen halua auttaa, niin aikaa ei tunnu vapaaehtoistoimintaan riittävän. Vapaa-aika koetaan arvokkaaksi ajaksi, joka halutaan käyttää erilaisten aktiivien parissa, ilman suurempia sitoutumisia.

Vapaaehtoistyön koordinaattori Sini Hölttä järjestöjen palvelukeskus Majakasta kertoo Ylelle, että totuus on kuitenkin se, että yhä harvempaan yhdistykseen löytyy aktiivisia vetäjiä ja puheenjohtajiksi ryhtyvien on vaikea päästä luottamustehtävästään irti, vaikka aika ei enää riittäisikään. Niinpä Meri-Lapissa on laadittu kansalaisjärjestöstrategia, jossa tavoitteena on löytää helppoja tapoja tulla mukaan toimintaan.

– Pyritään kehittämään sellaista vapaaehtoistoimintaa, joka vastaisi ihmisten tarpeita. Ihmiset haluavat tehdä pop-up – tyyppisesti, eli lyhyessä määrin. Ja siihen meidän pitäisi kehittää jotain, Hölttä sanoo. (Valta 2015.)

Tämän kysymyksen vastauksia voimme hyödyntää kun suunnittelemme toimintaamme nuorisopalveluissa. Mielestäni nämä tulokset osaltaan myös lisäävät painetta sille, että nuorisopalvelut järjestäisivät nuorille esimerkiksi avointa toimintaa nuorisotalolla viikonloppuna. Tämä toki on resursseista riippuvainen asia. Viikonlopun aukiolot ovat olleet pohdinnoissamme useaan kertaan, mutta emme ole tähän mennessä saaneet ohjausresursseja lisättyä esimerkiksi vapaaehtoisten voimin niin että tämä olisi mahdollistunut. Vapaaehtoistoiminta ja sen luominen sekä toteuttaminen olisivat erittäin suuritöisiä, siksi se tulisi hyvin suunnitella etukäteen sekä asettaa toiminnalle selkeät tavoitteet ja pelisäännöt. Näen asian kuitenkin selkeänä kehittämiskohteena, josta olisi hyvä keskustella yhdessä eri toimintoja järjestävien tahojen kanssa.

Kysymykseen onko Rauman kaupungin nuorisopalveluiden toiminta teille tuttua, vastasi enemmistö, ei. Ei-vastaus keräsi jopa 54 prosenttia äänistä ja kyllä-vastaus 46 prosenttia. Tästä kysymyksestä odotin mielenkiinnolla tuloksia. Koska yli puolet vastanneista ei tunne Rauman kaupungin nuorisopalveluiden toimintaa, on syytä asiaa pohtia syvemmin. Yksi selitys toiminnan tuntemattomuudelle on varmasti liian suppea tiedottaminen. Markkinointisuunnitelma olisi syytä päivittää ajan tasalle ja tarkastaa vuosittain. Yhdistyessämme kasvatus- ja opetustoimen kanssa 1.6.2016 sivistystoimialaksi, saanemme mahdollisuuden tiedottaa toimintoistamme myös sähköisen tietojärjestelmä Wilman kautta. Näin tavoittaisimme ainakin suuremman osan huoltajista, jotka aktiivisesti seuraavat lapsensa tai nuorensa koulumenestystä tämän järjestelmän avulla. Vaikka tiedottaminen sosiaalisessa mediassa on lisääntynyt paljon, ei saa kuitenkaan unohtaa perinteistä tiedottamista, joihin esimerkiksi huoltajat ovat voineet tottua.

Rauman kaupungin nettisivut ovat olleet useita vuosia vaikeat käyttää ja tieto on ollut monen klikkauksen päässä. Asia parantui hiukan kun Rauman kaupunki julkaisi uudet nettisivut joulukuussa 2016. Sivuja on helpompi käyttää mobiililaitteilla, joiden käyttö on viime vuosina yleistynyt runsaasti. Vaikka sivut on juuri uudelleen mietityt, on tiedon hakijalle jäänyt vastuu ensin selvittää, kenen järjestämästä toiminnasta on tietoa etsimässä ennen kuin sen löytää. Tästä syystä olemme aloittaneet Nuorten Rauma-internetsivuston teon. Tavoitteenamme on luoda yksi paikka, jonne on koottu

kattavasti nuorten elämään liittyvistä asioista tietoa Rauman alueelta sekä ”apupankki”, jonne keräämme tiedon esimerkiksi asunnon hankkimiseen ja koulutukseen liittyvistä asioista.

Toinen selitys Rauman kaupungin nuorisopalveluiden toiminnan huonolle tunnettavuudelle lienee se, että tällä hetkellä nuorisopalveluiden ja kolmannen sektorin välinen yhteistyö on hyvin minimaalista. Yhteistyömme on lähinnä sitä, että lasten ja nuorten toimintaa järjestävät tahot voivat hakea nuorisopalveluilta rahallista avustusta toimintansa ylläpitämiseen. Tämä ei kuitenkaan riitä. Yhteistyötä olisi syytä lisätä järjestöjen, seuroja ja yhdistysten kanssa, jotta voisimme tarjota raumalaisille lapsille ja nuorille monipuolisesti toimintaa. Yhteistyöllä kasvatamme mahdollisuuksia huomattavasti.

Tärkeä askel yhteistyön aloittamiselle on otettu, kun olemme aloittaneet luomaan sähköistä kartoitusta lasten ja nuorten vapaa-ajanpalveluista Raumalla. Kartoituksen avulla toivonkin, että tulevaisuudessa vähintään kykenisimme viestittämään keskitetysti eri tahojen lapsille ja nuorille järjestämästä ajankohtaisesta toiminnasta. Tiedottaminen on tänä päivänä haaste monelle. Sähköinen palvelumme voisi helpottaa monen tahon markkinointia. Uskon, että eri tahot näkevät palvelun hyvät puolet ja saamme nopeasti sille näkyvyyttä heti sen julkistamisen jälkeen.

Yhteistyöhalukkuutta Rauman kaupungin nuorisopalveluiden kanssa näyttäisi vastusten perusteella toimintaa järjestäviltä tahoilta löytyvän. 76 prosenttia vastaajista oli kiinnostunut järjestämään toimintaa lapsille ja nuorille yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa. Tämä mielestäni kertoo siitä, että vaikka yhteistyötä on tällä hetkellä niukasti, halukkuutta sen lisäämiselle löytyy monelta eri taholta. Toivon sähköisen kartoituksen jo itsessään tuovan lisäyhteistyötä vapaa-ajantoimintaa järjestävien tahojen sekä nuorisopalveluiden välille. Hyvä yhteistyö ei kuitenkaan synny yhden kartoituksen avulla vaan siihen täytyy keskittyä jotta uusi toimintakulttuuri mahdollistuu.

Suunnitelmissa on myös toteuttaa pitkästä ajasta harrastemessut Raumalla vuoden 2018 lasten ja nuorten kulttuuriviikkojen aikana. Kokoamaani sähköpostilistaa eri toimintojen järjestäjistä kannattaa hyödyntää myös kun kokoamme tähän tapahtumaan yhteistyötahoja.

Vastaajista 24 prosenttia vastasi, ettei ole kiinnostunut järjestämään yhteistyössä Rauman kaupungin nuorisopalveluiden kanssa toimintaa lapsille ja nuorille. Vastausten taustalla lienee nuorisopalveluiden huono tunnettavuus. Näin ollen vastaajien lienee vaikeaa kuvitella, mitä yhteistyö edes voisi olla. Usein mielletään, että yhteistyön aloittaminen uuden tahon kanssa teettää lisätyötä. Alussa näin varmaan monelta osin onkin, mutta yhteistyön on aina tarkoitus hyödyntää kaikkia osapuolia. Monet seurat ja järjestöt toteuttavat toimintaansa hyvin pienellä tekijäporulla, joten ylimääräisiä käsipareja toimintojen kehittämiseen on vaikea irrottaa. Vaikka toiminnan järjestäjä ei ole kyselyhetkellä ollut kiinnostunut yhteistyön luomiselle, voi nuorisopalvelut tarjota näille tahoille edes heidän toiminnan markkinointiin apua. Kuka tietää mitä tulevaisuus tuo tullessaan.

7.2 Nuorisovaltuustolaisten ajatuksia Rauman vapaa-ajanpalveluista

Koottuani kyselyvastaukset, halusin saada raumalaisten nuorten näkökulman vapaa-ajanpalveluista ja niiden tarjonnasta Raumalla. Päätin esitellä kartoitusta Rauman nuorisovaltuustolle. Nuorisovaltuusto on virallinen vaikuttajaryhmä Rauman kaupungissa. Nuorisovaltuusto tuo nuorten näkökulmaa päättäjien ja virkamiesten tietoon. Nuorisovaltuuston jäseniä on myös erilaisissa työryhmissä, esimerkiksi päihdetyöryhmässä, missä käsitellään nuorten elinoloja. Nuorisovaltuuston aloitteesta on esimerkiksi skeittihalli avattu Raumalle. Se järjestää myös tapahtumia nuorille yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Raumalla on tällä hetkellä 16 nuorisovaltuustolaista eri oppilaitoksista. Mielestäni nuorisovaltuusto on hyvä väylä saada kattavasti raumalaisten nuorten mielipiteitä.

Ennen kokousta tein nuorisovaltuustolle valmiiksi lyhyen kyselylomakkeen koskien kartoitusta, heidän tietämystään vapaa-ajanpalveluista joita Raumalla järjestetään sekä heidän omaa harrastustaustaa. Kyselyssä sai myös kertoa, mikäli kaipaa jotain tiettyä vapaa-ajanpalvelua Raumalle. Kysely täytettiin nimettömänä. Kyselyyn vastasi 11 nuorisovaltuustolaista.

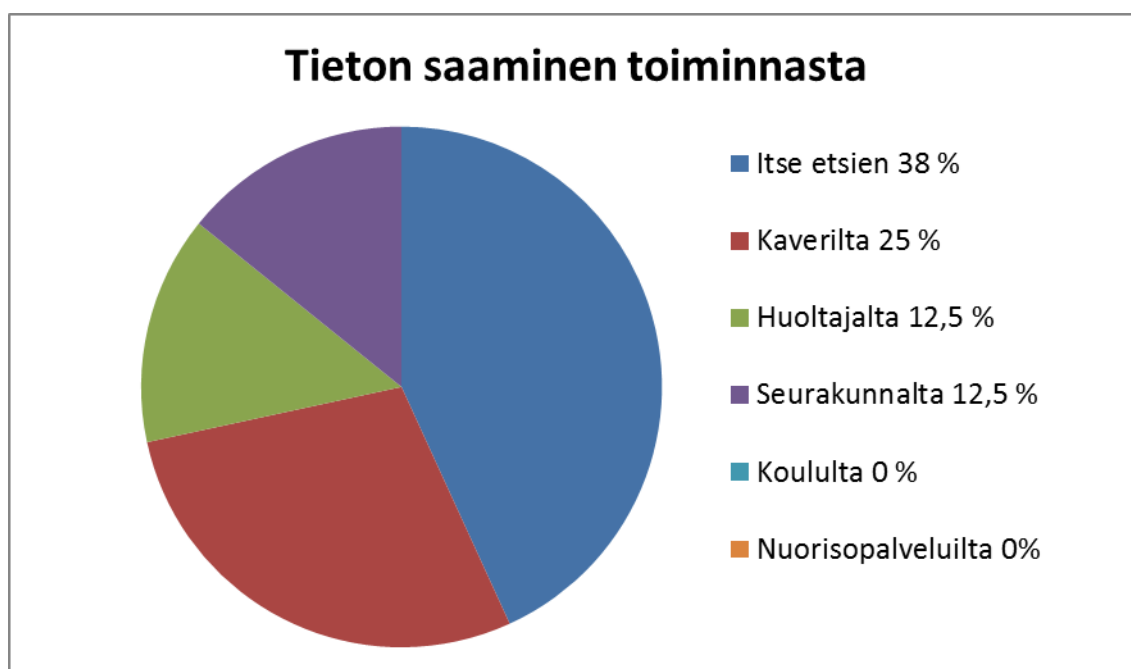
62,5 prosenttia vastaajista kertoi, ettei saanut kartoituksesta mitään uutta tietoa. Tällä halusin mitata sitä, miten laajasti nuoret tietävät tarjolla olevat toiminnat. Vastausten perusteella voidaan päätellä, että vaikka tällä hetkellä ei ole olemassa yhtä paikkaa,

jossa vapaa-ajanpalveluista on tietoa tarjolla, markkinointi eri toimijoilta on hyvää ja se on saavuttanut nuoret tai heidän lähipiirinsä.

Vastaajista vain 25 prosenttia vastasi kaipaavansa kartoituksessa esitettyjen toimintojen lisäksi jotain muuta toimintaa. Olin hieman pettynyt näin vähäiseen vastausprosenttiin. Toivoin, että nuorisovaltuustosta olisi noussut enemmänkin ajatuksia puuttuvista toiminnoista.

Vastauksissa toiveina nousivat vaellustapahtumat ja retket sekä ”nollatason”-ryhmiä vanhemmille nuorille. Mielestäni toiveet olivat hyviä ja ainakin vaellustapahtuma on mahdollista järjestää melko pienellä taloudellisella panostuksella. Toive ”nollatason”-ryhmistä mielestäni kuvaa hyvin sitä, että monissa lajeissa harrastamisen ilo on jäänyt kilpatoiminnan jalkoihin. Harrastaminen on muuttunut vakavammaksi ja ne nuoret jotka haluaisivat osallistua toimintaan esimerkiksi vain kerran viikossa helposti putoavat pois toiminnoista. Mielestäni nuorisopalvelut olisi yksi tärkeä taho luomaan harrasteryhmiä niille nuorille jotka kaipaavat ns. höntsäryhmiä eri lajien parissa. Näiden ryhmien mahdolliseen perustamiseen olisi järkevää hakea yhteistyötahoja eri seuroista ja järjestöistä sekä kaupungin omista toimijoista, kuten liikuntapalveluista tai opetustoimesta. Kaupungeilla on myös mahdollisuus hakea erilaisia rahoituksia lasten ja nuorten harrastustoiminnan toteuttamiseen. Näin uudet toiminnot eivät ainaakaan kohtuuttomasti aiheuttaisi kustannuksia.

Kaavakkeessa kysyin nuorisovaltuustolaisilta harrastavatko he itse jotain tällä hetkellä. Vain 37 prosenttia valitsi kyllä-vastauksen ja jopa 63 prosenttia ei-vastauksen. Tästä tuloksesta oli todella yllättynyt, sillä usein puhutaan, että nuorisovaltuustoihin hakeutuvat aktiivisia nuoria. Kukaan vastaajista ei myöskään vastannut harrastavansa nuorisovaltuustossa toimimista. Tämä mielestäni kertoo siitä, miten sitoutuneita ja motivoituneita nuoret ovat tässä toiminnassa, koska eivät miellä sitä harrastukseksi. Ehkä suurinta osaa nuorista nuorisovaltuusto-toiminnassa vetääkin puoleensa halu vaikuttaa nuorten sekä oman kunnan asioihin. Olisi mielenkiintoista tietää, miten moni maamme nykyinen poliitikko on saanut kipinänsä juuri nuorisovaltuustossa toimimisesta.

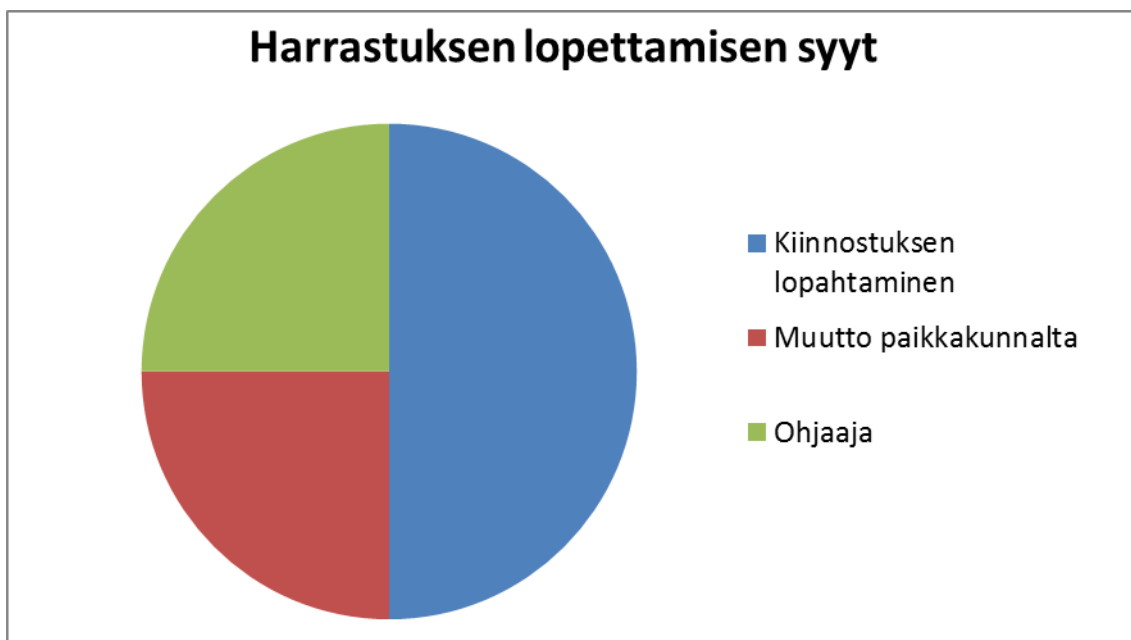

Kysyin myös, mistä nuorisovaltuustolaiset olivat saaneet tietoa harrastuksistaan. 38 prosenttia kertoi etsineensä itse tietoa harrastuksesta. Kaverilta tiedon oli saanut 25 prosenttia. Huoltajilta sekä seurakunnalta tiedon oli saanut 12,5 prosenttia kumpaisestakin. Yksikään vastaajista ei kertonut löytäneensä tietoa harrastusmahdollisuudesta koululta tai nuorisopalveluilta. Tätä seikkaa on mielestäni hyvä pohtia. Eivätkö nuorisopalveluiden tai koulujen tiedottamiset toiminnoista tavoita nuoria? Hukkuvatko nämä tiedotteet uutistulvan joukkoon? Tämä herätti myös ajatuksen, että nuorisopalveluissa voisimme ottaa nuoret mukaan ideoimaan tehokasta nuorille suunnattua tiedottamista. Nuorilta nousisi varmasti sellaisia ajatuksia, mitä emme ole tulleet edes ajatelleeksi. Nuorisopalveluissa olemme jo pidempään miettineet miten kehittäisimme tiedottamista. Rauman kaupungin nettisivut ovat olleet hankalat käyttää. Tietoa on vaikea sieltä löytää, mikäli ei tiedä minkä viraston toimintaan etsittävä tieto kuuluu. Hakutoiminto antaa usein Error-tuloksen. Tästä syystä teemme tällä hetkellä Nuorten Rauma-nettisivustoa, jotta nuorille suunnattu tieto olisi kattavasti saatavilla yhdestä osoitteesta. Nuorilta olemme Rauman kaupungin nuorisopalveluiden omassa toiminnassa keränneet tietoa siitä, mitä asioita uusilta Nuorten Rauma-nettisivuilta tulisi ensisijaisesti löytyä.

Vastaajista 100 prosenttia vastasi myöntävästi kysymykseen, oletko lopettanut jonkun harrastuksen. Rehellisesti olin yllätynyt tästä tuloksesta. Mielestäni tämä vahvisti

selkeästi sen, että oman mielekkään harrastuksen löytymiseksi moni nuori kokeilee erilaisia harrastuksia ennen sen oman jutun löytymistä.

Kysymys, miksi lopetit, oli avoin kysymys johon 50 prosenttia vastasi lopettamisen syyksi kiinnostuksen lopahtamisen tai tylsistymisen. 25 prosenttia kertoi syyksi toiselle paikkakunnalle muuton ja 25 prosenttia oli lopettanut opettaja tai ohjaajan vuoksi.

”Pitkäaikaisen harrastuksen lopettaminen 13–17-vuotiaana on erittäin tavallista”, sanoo asiantuntijalääkäri Raisa Cacciatore Väestöliitosta. Silloin nuori etsii itseään ja alkaa pohtia omia arvojaan ja tavoitteitaan. Oma maailmankatsomus alkaa muotoutua. Seurustelu voi kiinnostaa, koulu vie aikaa, ja kavereista tulee yhä tärkeämpiä. Harrastus on kuitenkin voinut määrittää nuoren koko identiteettiä ja ajankäyttöä. Siksi lopettaminen on usein suuri elämänmuutos. Lisääntynyt vapaa-aikakin on täytettävä jollakin. (Malmberg, 2017.)

Kun tärkeä harrastus loppuu yhtäkkiä, masennus tai muu jaksamiseen liittyvä ongelma täytyy myös ottaa huomioon. Kannattaa havahtua, jos nuori on ahdistunut, ruokahaluton, koulu alkaa mennä huonommin, hänellä ei ole kavereita tai on jatkuvasti päihde-epäilyjä. ”Täydellinen käytöksen muutos ei kuulu nuoren tavalliseen itsenäistymiseen”, Cacciatore muistuttaa. (Malmberg, 2017.)

Tämä korostaa sitä, miten tärkeää rooli on toiminnan ohjaajalla. Jotkut seurat tarjoavat vapaaehtoisille ohjaajille mahdollisuuden osallistua ilmaiseen ohjaajakoulutuksen ennen harrastuskauden aloitusta. Tällaisissa koulutuksissa on hyvä tilaisuus korostaa niitä arvoja, joita toiminnassa noudatetaan sekä antaa työkaluja uusille ohjaajille lapsen ja nuoren kohtaamiseen, kannustamiseen ja motivoimiseen. Lisäksi ohjaajat tarvitsevat keinoja tilanteisiin puuttumiselle sekä tietoa tarvittavan tuen tarjoamiseen.

Valmentajan tärkeimpiä haasteita työssään on valmennettavan motivointi harjoitteluun ja kilpailemaan. Valmentaja pystyy motivoimaan valmennettaviaan luomalla kannustavan ilmapiirin, jossa valmennettavilla on hyvä olla, eikä heidän tarvitse pelätä ulkoisia uhkatekijöitä. Ilmapiirin muodostumiseen vaikuttavat kaikki toimintaan osallistuvat henkilöt: valmennettavat, valmentajat, mahdollinen yleisö ja muut toimijat. Ilmapiirin muodostumisen kannalta valmentajan merkitys on erityisen tärkeä, hänen korostamiensa asioiden mukaan motivaatioilmastosta muodostuu joko tehtävä- tai kilpailusuuntautunut. (Lehtonen 2010, 31 – 32.)

Monet valmentajat kokevat motivoimisen hankalaksi. Vaikka valmentaja pystyy vaikuttamaan moniin asioihin, hänellä on äärimmäisen vähän keinoja motivaation syvällisempään ohjailuun ulkopuolelta, sillä motivaatio lähtee ihmisestä sisältä. Valmentajan tulisikin ymmärtää, ettei motivointi sanan perinteisessä merkityksessä edes voi olla hänen tehtävänsä. Valmentajan tärkeä tehtävä on vaikuttaa valmennusilmapiiriin ja kehittää sitä jatkuvasti. Motivaatioon vaikuttavat lukuisat harjoitteluun liittyvät perusasiat, kuten vaihtelevuus ja monipuolisuus, tavoitteellisuus jokapäiväisessä harjoittelussa sekä hyvä tasapaino harjoittelun ja levon välillä. Valmentajan tehtävänä on huolehtia näistä perusasioista, jotta motivaatio voi säilyä ja kasvaa. Tavoitteet ovat valmennettavan omia, mutta valmentaja voi auttaa luomalla hyvät olosuhteet niiden saavuttamiseksi ja tukemalla valmennettavaa hänen tavoitteidensa suunnassa heikkojen hetkien yli. (Lehtonen 2010, 31 – 32.)

Nuorisovaltuuston kokouksessa otin myös puheeksi, että tavoitteenamme on saada kartoituksen pohjalta luotua sähköinen palvelu tekeillä oleville Nuorten Rauma-internetsivuille. Nuoret pitivät ajatusta hyvänä. Palvelun ajateltiin helpottavan tiedon- saantia vapaa-ajantoiminnoista, joita Raumalta löytyy. Tällä hetkellä koettiin, että tie-

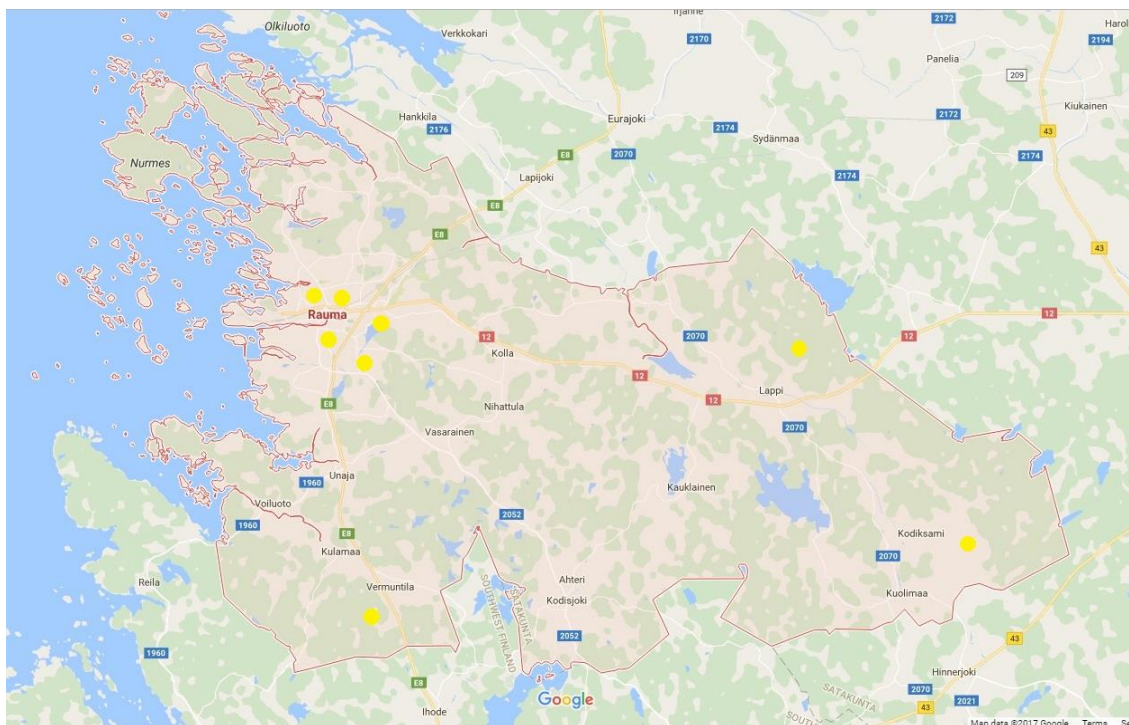
toa on vaikea löytää, etenkin jos ei tiedä minkä niminen taho on toimintaa tai palvelua järjestää.

7.2 Sähköisen palvelun luominen

Sähköistä palvelua suunnittelin Rauman kaupungin mediaosaston työvalmentajan kanssa muutamassa kokouksessa. Aloitimme työskentelyn tutustumalla niihin tietoihin, joita sain Webropol-kyselyn avulla. Pohdimme miten saisimme luotua palvelun, joka ei tarjoaisi vanhentunutta tietoa jo ennen julkistamista. Nuorisopalveluilla ei ole resursseja tarkistaa vapaa-ajanpalveluiden paikkansapitävyyttä jatkuvasti. Tästä syystä emme voi ainakaan tällä hetkellä kertoa sähköisessä palvelussamme kovin yksityiskohtaisia tietoja toiminnasta, kuten kellonaikoja, toiminnan ikärajoja tai viikonpäivää.

Päätimme luoda karttapalvelun, jossa on kategorioitu erilaiset toiminnot, kerrottu mikä on toiminnan järjestävä taho sekä suora linkki toiminnan järjestäjän internetsivuille. Näin voimme vähentää väärän tiedon välittämistä, kun tiedon pääsee nopeasti tarkistamaan linkin takaa. Karttamuotoiseen palveluun päädyimme myös siksi, että Rauma on todella laaja-alue, melkein 500 km². Raumaan on vuosien saatossa yhdistynyt pieniä kuntia, Kodisjoki (2007) ja Lappi (2009) Kartta-ajatus palvelisi hyvin syrjäseutujen lapsia ja nuoria. Yhdellä silmäyksellä näkisi jo miten monta vapaa-ajanpalvelua omalla lähialueella toimii. Raumalla välimatkat voivat olla pitkiä ja julkisen liikenteen yhteydet eivät kulje koulupäivän jälkeen joka paikassa riittävän hyvin, että lapsi tai nuori pääsisi esimerkiksi linja-autolla Rauman keskustaan harrastustoimintaan helposti ilman kohtuuttomia odotusaikoja. Karttapalvelua varten kokosin ne tiedot, jotka päätimme julkaista ja välitin ne nuorten työpajan mediaosastolle, jossa huolehdittaisiin tekninen toteutus sekä ulkoasuun liittyvät seikat.

Alla olevassa kuvassa ilmenee karttapalvelumuotoisen palvelun perusajatus. Keltaiset pallon kuvastavat eri paikkoja, joissa järjestetään vapaa-ajanpalvelua lapsille ja nuorille.

Webropol-kyselyyn vastasi 32,8 % vapaa-ajanpalvelua toteuttavista tahoista. Vaikka vastausprosentti on korkeampi kuin tavanomainen vastausprosentti opinnäytetyön kyselyissä normaalisti, ei se kuitenkaan anna kattavaa kuvaa Raumalla toimivista vapaa-ajanpalveluista. Tästä syystä luomme sähköisen karttapalvelumme alle lomakkeen, jonka täyttämällä eri tahot voivat saada toimintansa näkyviin karttapalvelussamme. Alustavasti sovimme, että mediaosaston nuoret toimisivat palvelun täydentäjinä aina tarpeen tullen. Mikäli palvelun täydentäminen työllistää liikaa mediaosastoa, lupauduin auttamaan jotta palvelusta saataisiin nopeasti kattavampi ja mahdollisimman palveleva. Sovimme myös että karttapalvelun julkaisun jälkeen seuraamme sen toimivuutta tiiviisti. Keräämme siitä käyttäjäpalautetta nuorisotalolla nuorilta, yksilötyöskentelyssä tavoitetuiden nuorten huoltajilta sekä ammattilaisilta jotka etsivät tietoa Raumalla järjestettävistä vapaa-ajantoiminnoista lapsille ja nuorille. Näin saamme nopeasti tietoomme, mikäli palvelua täytyy jollain tavalla kehittää. Tapaamme mediaosaston työvalmentajan kanssa julkistamisen jälkeen tietyin väliajoin palvelua kehittämään ja seuraamaan.

8 YHTEENVETO OPINNÄYTETYÖPROSESSISTA

Opinnäytetyön työn tekeminen oli hidas prosessi. Aihe opinnäytetyöhöni tuli työnantajalta, eikä se innostanut minua alussa lainkaan. Ymmärsin kyllä, miksi kartoitus vapaa-ajantoiminnoista oli ajankohtainen ja että se helpottaisi kaikkien nuorisopalveluiden työntekijöiden ohjaus- ja neuvontatyötä lasten ja nuorten kanssa. Kyselyn lähettäminen ja analysointi sekä sähköisen karttapalvelun luominen olivatkin niitä motivoivimpia vaiheita minulle. Itse kirjoitustyö oli suurin haaste minulle. Ajatusten kirjoittaminen ei ole minulle luontevaa, vaan olen enemmän toiminnan ihminen. Opinnäytetyön aikana opin monia teknisiä taitoja, niin kirjoittamisesta kuin Webropol-ohjelman käytöstä, joista on minulle hyötyä jatkossa. Lisäksi opin olemaan itselleni armollisempi aikataulujen paukkuessa reilusti yli työntekijävajeen muodostaminen työkiireiden vuoksi.

Opinnäytetyöni tuloksiin olen tyytyväinen. Kyselyiden vastauksista löytyi selkeitä kehittämistarpeita Rauman kaupungin nuorisopalveluiden omalle toiminnalle sekä yhteistyön luomiselle eri vapaa-ajanpalveluita järjestävien toimijoiden kanssa. Yhteistyöhalukkuutta toimijoilta selkeästi löytyy. Rauman kaupungin nuorisopalveluiden toiminnan tunnettavuus oli vastausten perusteella heikko, joten markkinointisuunnitelmaa on syytä pysähtyä kehittämään mahdollisimman nopeasti.

Sähköinen karttapalvelu vapaa-ajantoiminnoista on puuttunut jo pitkään Raumalta. Karttapalvelu on suunnattu helpottamaan kaikkia kaupunkilaisia sekä ammattilaisia, jotka etsivät tietoa lasten ja nuorten vapaa-ajantoiminnoista. Karttapalvelu on tarkoitus upottaa Nuorten Rauma-internetsivuille, joiden julkaisemisessa on tullut paljon esteitä vastaan. Suurin este sivuston julkaisemiselle on tällä hetkellä Rauman kaupungin tiukka viestintästrategia, jonka vuoksi Nuorten Rauma-internetsivujen tekeminen on toistaiseksi keskeytynyt.

Jatkossa on tarpeen jatkaa Rauman vapaa-ajanpalveluiden kartoittamista säännöllisesti, jotta tilanne ei olisi yhtä vanhentunut kuin aloittaessani opinnäytetyötäni. Tämä asia täytyy varmasti huomioida nuorisopalveluiden henkilöstön työnkuvassa, jotta siihen riittää aikaa. Myös sähköisen karttapalvelun päivittäminen on asia, joka täytyy

kirjata jonkun työnkuvaan. Tämä ei onneksi ole paljoa aikaa vievää, sillä palvelua on tässä muodossa nopea täydentää.

Opinnäytetyöni käsittelee myös harrastusten kallistumista ja kertoo, että esimerkiksi jääkiekkoharrastus voi maksaa jopa 90 000€ kymmenen vuoden aikana. Tästä syystä opinnäytetyölleni olisi hyvää jatkoa kartoittaa kaikki ne tahot, joilta voi saada avustusta harrastustoimintaan osallistumiselle sekä vaadittavien välineiden tai varusteiden hankkimiselle.

LÄHTEET

Harrastuksia ja palveluja Raumalla, 1985. Länsi-Suomen kirjapaino

Kansallinen liikuntatutkimus, 2009 – 2010. Suomen Kuntoliikuntaliitto ry:n, Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry:n, Nuori Suomi ry:n, Suomen Olympiakomitean sekä Helsingin kaupungin teettämä liikuntatutkimus. Gallup Oy.

Kemppinen Pertti, 2001. Kasvatuksen maailmat – kadotettua kasvatusvastuuta etsimässä. Vantaa: Kannustusvalmennus P. & K. Oy

Kiilakoski Tomi & Kinnunen Viljami & Djupsund Ronnie, 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura.

Kostiainen Emma & Rautiainen Matti, 2013. Kadonnut kasvatus? Seitsemän keskustelua. Helsinki: Juvenes Print, Suomen Yliopistopaino Oy.

Lehtonen Heidi, 2010. Valmentaja henkisen ja sosiaalisen kasvun tukijana lasten ja nuorten joukkueurheilussa. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö.

Salmi Minna & Mäkelä Jukka & Perälä Marja-Leena & Kestilä Laura, 2012 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Lapsi kasvaa kunnassa – miten kunta voi tukea lasten hyvinvointia ja vähentää syrjäytymisen riskejä.

Sääkslahti Arja & Korhonen Nina, 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2016:21. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä - Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset.

Åstrand Riikka, 2007. ”Mustakin olis voinu tulla joku huligaani, jos en mä olis siihen sirkukseen jumittunu” – Harrastustoiminta syrjäytymisen ehkäisijänä – tapaustutkimus Suvelan sirkuksesta ja Iceheartsista. Soveltavan kasvatustieteen laitos. Pro gradu – tutkielma.

Internetlähteet:

Allianssi, 2008. Taustamateriaali ”Nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys: Nuoret ovat kunnan tulevaisuus. Nuoret ovat kunnan tulevaisuus”. Suomen Nuorisoyhteis-

työ – Allianssi ry:n julkaisu. Viitattu 15.1.2016. <http://www.alli.fi/binary/file/-/id/665/fid/829/>

Juote Alina, 2012. Urheilujärjestöt karkottavat nuoret liikunnan parista. Yle. Viitattu 11.3.2017. <http://yle.fi/uutiset/3-6187561>

Junttila Johanna & Hämäläinen Tuomas, 2016. Junioriseurat vastaavat tutkijan kritiikkiin: ”Useiden lajien harrastaminen on ehdottomasti hyvästä.” Helsingin Sanomat. Viitattu 12.3.2017. <http://www.hs.fi/tiede/art-2000002905417.html>

Kunnat.net, 2016. Liikunnan asema lainsäädännössä. Viitattu 6.12.2016. www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/opeku/kulti/liikunta/liikuntalainsaadanto/Sivut/default.aspx

Kylmänen Erkki, 2016. Helsingin Sanomat. Tartuta kipinä, älä valmenna, muista leipoa – HS kokosi 10 käskyä urheilevien lasten vanhemmille. Viitattu 11.3.2017. www.hs.fi/urheilu/art-2000002886123.html

Lapin AMK, 2016. Opinnäytetyön toteuttaminen. Viitattu 7.4.2016.

<http://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Opinto-opas,-AMK-tutkinto/Opinnaytetyoohje/Opinnaytetyon-toteuttaminen>

Malmberg Katarina, 2017. Jos nuori haluaa lopettaa harrastuksen, pitääkö häntä patistaa jatkamaan? Helsingin Sanomat. Viitattu 12.3.2017.

<http://www.hs.fi/elama/art-2000005048370.html>

Oikeusrekisterikeskus, 2016. Vapaaehtoistehtävän järjestäjän tiedonsaantioikeus. Viitattu 23.9.2016.

<http://www.oikeusrekisterikeskus.fi/fi/index/rekisterit/rikosrekisteri/vapaaehtoistehtavanjarjestajantiedonsaantioikeus.html>

Rauman kaupunki, 2016. Nuorten työpaja. Viitattu 20.12.2016.

<https://www.rauma.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/nuoriso/nuorten-tyopaja/>

Raumansivut, 2016. Näe ja koe Vanha Rauma. Viitattu 5.12.2016.

www.raumansivut.fi/nae-ja-koe/vanha-rauma

Rönty Heikki, 2016. Psykologi: Lasten oireet kielivät usein kiireisistä vanhemmista ja kasvatuksen ulkoistamisesta. Yle. Viitattu 10.10.2016. <http://yle.fi/uutiset/3-8640001>

Suomen mielenterveysseura, 2016. Valmentaja nuoren mielen hyvinvoinnin vahvistajana. Viitattu 9.3.2016.

<http://www.mielenterveysseura.fi/fi/kehitt%C3%A4mist%C3%B6iminta/lapset-ja-nuoret/liikunta-ja-valmennus/valmentaja-nuoren-mielen-hyvinvoinnin>

Syrjälä Hanna, 2016. Tutkija: Lasten kannattaisi pelaila pihalla eikä käydä monta kertaa viikossa treeneissä. Helsingin Sanomat. Viitattu 15.9.2016.

<http://www.hs.fi/elama/art-2000002905308.html>

TEKO - Terve koululainen hanke, 2016. Liikunnan vaikutukset. Viitattu 12.12.2016.

www.tervekoululainen.fi/fyysinenaktiivisuus/liikunnanvaikutukset

THL, 2016. Terveystyön ja hyvinvoinnin laitoksen syrjäytyminen ja syrjäytymisen riskitekijät. Viitattu 3.1.2017. www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen/syrjaytyminen-ja-syrjaytyminen-riskitekijat

Valta Laura, 2015. Sitoutuminen ei houkuttele: nyt tarvitaan pop-up – vapaaehtoisia.

Yle. Viitattu 1.2.2017. <http://yle.fi/uutiset/3-7797286>

Valtiontalouden tarkastusvirasto, 2007. Valtiontalouden tarkastusviraston toiminnan tarkastuskertomus. Nuorten syrjäytymisen ehkäisy. Viitattu 23.11.2016.

https://www.vtv.fi/files/113/1462007_Nuorten_syrjaytyminen_ehkaisy_NETTI.pdf

Varis Teija, 2014. Uusimaa. Psykologi: osa vanhemmista toteuttaa lasten kautta

omia harrastushaaveitaan. Viitattu 6.12.2016. [http://www.uusimaa.fi/artikkeli/231564-](http://www.uusimaa.fi/artikkeli/231564-psykologi-osa-vanhemmista-toteuttaa-lasten-kautta-omia-harrastushaaveitaan)

[psykologi-osa-vanhemmista-toteuttaa-lasten-kautta-omia-harrastushaaveitaan](http://www.uusimaa.fi/artikkeli/231564-psykologi-osa-vanhemmista-toteuttaa-lasten-kautta-omia-harrastushaaveitaan)

Wikipedia, 2016. Rauma koulutus. Viitattu 5.12.2016.

http://www.wikipedia.org/wiki/Rauma#Toisen_asteen_koulutus

Yle, 2012. Lapsen pitää harrastaa omilla ehdoillaan. Viitattu 15.4.2016.

<http://yle.fi/uutiset/3-5407505>

Yle Teksti-TV, 2012. Miksi teini lopettaa liikunnan? Yle Teksti-TV. Viitattu 12.3.2017.

http://yle.fi/tekstiv/arkisto/kuntoliikunta/miksi_teini_lopettaa_liikunnan_2706.html

LIITE 1

Hei!

Olen nuoriso-ohjaaja Rauman kaupungin nuorisopalveluista ja opiskelen työni ohella yhteisöpedagogiksi Humanistisessa ammattikorkeakoulussa Nurmijärvellä. Teen opinnäytetyönäni kartoitusta Raumalla järjestetyistä toiminnoista lapsille ja nuorille vapaa-ajalla. Kartoituksen perusteella on tarkoitus koota kattavasti tietoa Raumalla järjestettävistä vapaa-ajantoiminnoista lapsille ja nuorille kehitteillä oleville Nuorten Rauma-nettisivuille, joiden avulla lasten ja nuorten on helpompi löytää tietoa mielekkästä tekemisestä vapaa-ajalla.

Oheisesta linkistä pääset vastaamaan kyselyyn. Vastaaminen vie vain muutaman minuutin.

<https://www.webropolsurveys.com/S/C31DFBCA863AC3B2.par>

Kiitos vastauksistasi ja mukavaa kevään jatkoa!

Terveisin

Jaana Vuorinen

Nuoriso-ohjaaja

Puh. 02 834 5190, 044 793 5190

jaana.vuorinen@rauma.fi

RAUMAN KAUPUNKI

Kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus, nuorisopalvelut

Kuovinkuja 4, 26100 RAUMA

LIITE 2

Kartoitus lasten ja nuorten vapaa-ajantoiminnoista Raumalla

1. Järjestätekö toimintaa Raumalla johon lapset tai nuoret voivat osallistua vapaa-ajallaan? *

Kyllä

Ei

2. Valitse luokittelu toiminnalle.

Liikunta

Luonto

Media

Musiikki

Taide ja käsityöt

Tanssi

Teatteri

Muu, mikä?

_____

3. Kenen järjestämää toiminta on?

_____

_____

_____

4. Mikä on toiminnan nimi?

_____

_____

5. Lyhyt kuvaus toiminnastanne.

---

6. Minkäikäisille toiminta on tarkoitettu?

- 0 - 6-vuotiaille
- 7 - 12-vuotiaille
- 13 - 17-vuotiaille
- yli 18-vuotiaille

7. Tuleeko osallistujalle kustannuksia toimintaan osallistumisesta?

- Ei
- Kyllä

8. Minkälaisia kustannuksia toiminnasta tulee?

- Osallistumismaksuja
- Tarvike- ja varustemaksuja
- Tilamaksuja

Muuta, mitä?

---

9. Kuinka usein toimintaa järjestetään?

- 1 x / viikko
- 2 x / viikko
- 3 x tai useammin / viikko
- Joka toinen viikko
- Muu, mikä?

10. Minä viikonpäivänä/ -päivinä toimintanne järjestetään?

- Maanantaina
- Tiistaina
- Keskiviikkona
- Torstaina
- Perjantaina
- Lauantaina
- Sunnuntaina

11. Missä osoitteessa toiminta järjestetään?

---

12. Millainen on toimintakautenne?

- Koko vuosi
- Lukuvuosi (kevät, syksy)
- Lukukausi (kevät tai syksy)
- Kesäkausi
- Muu, mikä?

---

13. Miten toimintanne pääsee osallistumaan?

---

14. Mahdolliset lisätiedot toiminnastanne.

---

15. Onko Rauman kaupungin nuorisopalveluiden toiminta teille tuttua? *

Kyllä

Ei

16. Onko teillä kiinnostusta järjestää nuorille toimintaa yhteistyössä Rauman kaupungin nuorisopalveluiden kanssa? *

Kyllä

Ei

17. Minlälaista toimintaa?

Yhteisiä tapahtumia

Säännöllistä ryhmätoimintaa (esim. nuorisotalolla)

Jotain muuta, mitä?

18. Kirjoitattehan yhteystietonne, jotta voimme tarvittaessa olla teihin yhteydessä esim. luodessamme Nuorten Rauma-nettisivustoa.

Etunimi _____

Sukunimi _____

Matkapuhelin _____

Sähköposti _____

